

70-lecie powołania Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii

1947 – 2017

Opracowanie: Grażyna Bielecki

Skład: Piotr Markiewicz

Londyn–Warszawa 2017

ISBN 978-83-65900-01-2

PROGRAM UROCZYSTOŚCI

11.00 Msza święta w kościele pw. Chrystusa Króla, Balham, Londyn

12.30 Przyjęcie towarzyskie

14.30 Część oficjalna

Powitanie gości – Zenon Handzel, *prezes Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii*

Przemówienia i przesłania:

- JE. ks. bp Wiesław Lechowicz, *delegat KEP d.s. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej*
- JE. Arkady Rzegocki, *Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej*
- ks. prałat Stefan Wyleżek, *rektor Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii*
- ks. prałat Władysław Wyszowadzki, *asystent kościelny IPAK-u*
- ks. prof. Tadeusz Borutka, *kierownik Katedry Socjologii Religii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, diecezjalny asystent Akcji Katolickiej*
- Urszula Furtak, *prezes Krajowej Akcji Katolickiej*
- Krystyna Mochlińska, *poprzednia prezes IPAK-u*

15.30 – Koncert

PROGRAM CZĘŚCI ARTYSTYCZNEJ

W części I wystąpią:

Ryszard Bielicki *pianino*

Alina Bzhezhinska *harfa*

Jakub Gawrysiak *śpiew*

Polonez A-dur, op. 40 nr 1	Fryderyk Chopin
Nokturn cis-mol	Fryderyk Chopin
Menuet G-dur, op. 14 nr 1	Ignacy Padarewski
Sarabande and Ground	William Croft
The girl with the flaxen hair	Claude Debussy
<i>Three traditional Tunes for harp arranged by Alina Bzhezhinska</i>	
Hej Bystra Woda - Polish Traditional Tune	
Scottish Traditional Tune	
Jasmin Flower - Chinese Traditional Song	
Panie, gdy serce drży	Stanisław Moniuszko
O władco świata	Stanisław Moniuszko
Ten zegar stary	Stanisław Moniuszko
O Panie mój	Józef Elsner

Przerwa 15 min.

W części II wystąpią:

Ryszard Bielicki *pianino*

Alina Bzhezhinska *harfa*

Izabela Wilczyńska *śpiew*

Anita Łazińska *akompaniament*

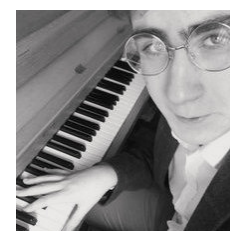
Walc As-dur, op. 34 nr 1	Fryderyk Chopin
Walc e-moll	Fryderyk Chopin
Song of the Night for solo harp	Carlos Salzedo
Harlem Nocturne	Earl Hagen
O Romeo	słowa Jeremi Przybora, muzyka Jerzy Wasowski
Portugalczyk Osculati	
S.O.S.	
Prośby do poduszki	sł. i muz. Dana Parts-White
Polonez a-moll „Pożegnanie Ojczyzny”	Michał Ogiński

Ryszard Bielicki

Alina Bzhezhinska

Jakub Gawrysiak

Izabela Wilczyńska

Anita Łazińska

Zenon Card. Grochowski

Watykan, 14 października 2017 r.

Z okazji siedemdziesiątej rocznicy kanonicznego erygowania Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej w Anglii i Walii (IPAK) chciałbym na ręce jego członków, władz i współpracowników złożyć serdeczne gratulacje i życzyć dalszego owocnego zaangażowania w działalność formacyjną, edukacyjną i integracyjną w łonie polskiej wspólnoty katolickiej w Wielkiej Brytanii, przede wszystkim zaś w służbę konkretnym ludziom, bo to „człowiek [...] jest pierwszą i podstawową drogą Kościoła” (Jan Paweł II, *Redemptor hominis*, 15).

Wojenne i powojenne dzieje IPAK obfitowały w wybitne osobowości, które na różnych dziejowych etapach działały w ramach Instytutu. Wymienić można tytułem przykładu o. prof. Józefa M. Bocheńskiego OP, który już w latach czterdziestych XX wieku, jeszcze przed formalnym erygowaniem Instytutu Polskiego, wydawał pod auspicjami Akcji Katolickiej serię zatytułowaną Nauka Chrystusowa. Z IPAK współpracowało też szereg innych wybitnych działaczy emigracyjnych: Włodzimierz Cieński OCSO, Tymon Terlecki, Wiesław Strzałkowski, Jerzy Mirewicz SJ, Józef Grochot CSsR, Józef Gula TChr i wielu wielu innych. Należy życzyć sobie, aby także w nowych czasach i dla nowej polskiej emigracji IPAK stanowił ważny czynnik zachowania i umacniania jej katolickiej i polskiej tożsamości.

Na dalsze lata służby Bogu i ludziom z serca błogosławię

Ambasador
Rzeczypospolitej Polskiej
w Zjednoczonym Królestwie
Wielkiej Brytanii
i Irlandii Północnej

Londyn, 19 stycznia 2017 r.

Instytut Polski Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii
4 Devonian Road
Islington
London N1 8JJ

Szanowni Państwo,

Instytut Polski Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii jest instytucją o bogatym dorobku i zasługach w integracji polskiej społeczności na emigracji, jak i pielęgnowaniu wartości wypływających z chrześcijańskiego dziedzictwa Polski. Obchodzona w ubiegłym roku rocznica 1050-lecia Chrztu Polski, podczas której świętowaliśmy początek dziejów polskiej państwowości oraz Kościoła, przypomina nam o naszych korzeniach wyrastających z chrześcijańskiego porządku świata i kodeksu etycznego. Państwa służba społeczna osadzona jest na tychże zasadach, kultywując polskość w wymiarze wiary i tożsamości. Gratuluję Państwu jubileuszu 70-lecia Instytutu, Państwa cennej pracy społecznej i zaangażowania na rzecz łączenia i formacji duchowej polskich rodzin, prowadzenia inicjatyw mających na celu szerzenie kultury chrześcijańskiej, współpracy z licznymi organizacjami i instytucjami w kraju, na emigracji i w wymiarze międzynarodowym. Doceniając Państwa wkład w rozwój życia polonijnego, pragnę złożyć gratulacje i najlepsze życzenia wszelkiej pomyślności i sukcesów w realizacji szlachetnej misji, jaką od lat wypełnia Instytut Polski Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii.

Z wyrazami szacunku,

Arkady Rzegocki

bp WIESŁAW LECHOWICZ

*Delegat KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej
Delegate of PEC for the Pastoral Care of Polish Emigrants*

Pl-01-015 Warszawa, Skwer Kard. S. Wyszyńskiego 6
tel.+48 (22) 530-48-69, e-mail: emigracja@episkopat.pl

Warszawa, 10 kwietnia 2017 r.

L.dz. 32/17

70 lat to piękny, gdyż dojrzały wiek. W życiu pojedynczych osób to czas „żniwa” i dzielenia się plonami życia. To również czas satysfakcji z osiągnięć i refleksji nad przeszłością. To czas naznaczony radością i wdzięcznością oraz wypełniony pokojem. Niekiedy to czas radykalnych decyzji i jednoznacznych wyborów, by w przyszłości jeszcze więcej było powodów do radości, wdzięczności i pokoju.

Dzieląc radość z okazji 70 lat istnienia i działania Instytutu Polskiej Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii, wyrażam nadzieję, że obchodzony jubileusz naznaczony będzie tym wszystkim, co przydarza się w życiu 70 latków. Jestem przekonany, że spośród wielu możliwych odczuć i emocji będą górować radość i wdzięczność oraz satysfakcja połączona z nowymi impulsami do działania.

Dziękuję zatem wraz z wszystkimi obecnie tworzącymi IPAK za powstanie i funkcjonowanie tego ważnego dla Polonii brytyjskiej dzieła. Z wdzięcznością przywołujemy osobę abp Józefa Gawliny i bp Karola Radońskiego, którzy powołali do życia Akcję Katolicką na Wyspach Brytyjskich w październiku 1943 roku, powierzając ją Najświętszemu Sercu Maryi Panny. Wdzięczną pamięcią obejmujemy ks. prałata Bronisława Michalskiego, który formalnie erygował IPAK dnia 2 października 1947 roku. Podczas pierwszego walnego zebrania IPAK, w dniu 11 grudnia 1947 roku, ówczesny rektor PMK w Anglii i Walii ks. Staniszewski zaapelował do zebranych „Boga bądźcie współpracownikami”.

Z perspektywy czasu wydaje się, że ten apel został dobrze zrozumiany, przyjęty i zrealizowany. Zarówno poszczególne zarządy, oddziały parafialne, jak i pojedyncze osoby starali się troszczyć o formację duchową – o wzrost w chrześcijańskich i patriotycznych cnotach – nie tylko członków IPAK, ale i pozostałych naszych rodaków. Temu celowi służyła bogata działalność wydawnicza, organizowane konferencje, sympozja, zjazdy, pielgrzymki, nabożeństwa. Ważną rolę w tej formacji odgrywała współpraca z licznymi organizacjami i instytucjami kościelnymi i świeckimi – polskimi, brytyjskimi i międzynarodowymi. Wyjątkowe znaczenie miała i ma dobra relacja z Polską Misją Katolicką w Anglii i Walii. W środowisku emigracyjnym tego rodzaju otwartość i eklezyjalna lojalność jest szczególnie cenna i owocna dla skuteczności działania.

Na dostrzeżenie, uznanie i podziękowanie zasługuje kontakt i współpraca IPAK z Kościołem w Polsce, z Delegatami Konferencji Episkopatu Polski

ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej oraz ze wspólnotami polonijnymi i instytucjami duszpasterstwa polskojęzycznego w innych krajach.

To bogate dziedzictwo jest owocem pracy całej rzeszy Polaków, znanych z imienia i nazwiska, mieszkających na Wyspach Brytyjskich, wypełnionych miłością do Boga i Ojczyzny. Im właśnie należy się po Bogu największe uznanie i podziękowanie. Zmarli niech dostąpią życia wiecznego w obecności Boga, a żyjący niech cieszą się obfitością darów płynących z Bożej łaskowości i ludzkiej życzliwości! Bukiet najlepszych życzeń składam na ręce obecnego zarządu IPAK, dziękując za Wasze zaangażowanie i wierność ideom Akcji Katolickiej.

Jubileusz nie tylko każe patrzeć w przeszłość. Dlatego warto przywołać słowa papieża Franciszka, który w liście na zakończenie roku miłosierdzia apeluje: „nadszedł czas spojrzenia w przyszłość i zrozumienia, w jaki sposób iść dalej wiernie, z radością i entuzjazmem, aby doświadczyć bogactwa miłosierdzia Bożego. Nasze wspólnoty będą nadal mogły być żywe i dynamiczne w dziele nowej ewangelizacji, na tyle, na ile *nawrócenie duszpasterskie*, do którego przeżywania jesteśmy wezwani /por. Adhortacja apostołska *Evangelii gaudium*, 27/, będzie codziennie kształtowane przez odnawiającą moc miłosierdzia. Nie ograniczajmy jej działania. Nie zasmucajmy Ducha, który zawsze wskazuje nowe drogi do przejścia, aby zanieść wszystkim zbawczą Ewangelię /List *Misericordia et miser*0061, 4/.

Podzielając przekonanie papieża Franciszka, że przyszłość Kościoła zależeć będzie od stopnia nawrócenia pastoralnego pod wpływem działania Ducha Świętego, życzę Instytutowi Polskiej Akcji Katolickiej, a więc wszystkim jej członkom, świeckim i duchownym, otwartości na natchnienia Ducha oraz odwagi we wprowadzaniu tych natchnień w osobistym i wspólnotowym życiu. A ponieważ „*agere sequitur esse*”, dlatego życzę Wam także głębokiej wiary, żywej nadziei oraz gorącej miłości do Boga i ludzi. Niech ze wzrostem w tych cnotach idzie w parze Wasza mądra wrażliwość związana z odczytywaniem znaków czasu i nowych wyzwani oraz Wasze apostołskie zaangażowanie służące szerzeniu kultury chrześcijańskiej w społeczności polonijnej!

Na samym końcu, ale równie serdecznie dziękuję Wam za współpracę ze mną - za okazywaną życzliwość i zrozumienie dla nowych przedsięwzięć, a także za aktywne włączanie się w prace istniejących obecnie na mapie polonijnej struktur duszpasterskich.

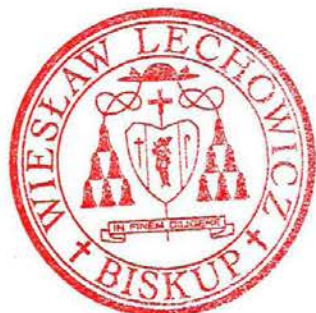
„Miłość Boga Ojca, łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa, i dar jedności w Duchu Świętym niech będą z Wami wszystkimi”!

Łączę zapewnienie o modlitwie i pasterskie błogosławieństwo

+ *Wiesław Lechowicz*

bp Wiesław Lechowicz

Delegat KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej

ZAKORZENIENI W PRZESZŁOŚCI Z UFNOŚCIĄ PATRZYMY W PRZYSZŁOŚĆ

Zenon Handzel
Prezes Instytutu Polskiego
Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii

„Formacja chrześcijańska i apostołstwo wymagają organizacji, które temu służą, aby świeccy mogli być naprawdę użyteczni dla Kościoła koniecznym jest, aby ich wykształcenie religijne służyło nowoczesnej cywilizacji, służyło zbawieniu świata”

To nie moje słowa, to wyjątki ze sprawozdania z Trzeciego Światowego Kongresu dla Apostolstwa Świeckich zawartego w „Czynie Katolickim” z listopada 1967 roku.

Instytut Polski Akcji Katolickiej powołany do działalności 14 października 1947 roku na terenie Wielkiej Brytanii dzięki przedwojennym działaczom Akcji Katolickiej z Polski, którzy po wojnie zostali na wyspie, służy wiernie tym ideom. Za to im i kolejnym ludziom rozumiejącym potrzebę odbudowy życia duchowego poza Ojczyzną i tworzącym ruch apostołstwa świeckich wielkie „Bóg zapłać”. Rozpoczynali działalność w trudnych wa-

Prezes IPAK-u Zenon Handzel razem z prezes Krajowej Akcji Katolickiej Urszulą Furtak i członkiem zarządu KIAK na pielgrzymce w Aylesford, rok 2016

runkach, musieli przezwyciężyć wiele przeszkód, w tym także materialnych, aby rozpocząć w miarę normalną pracę na rzecz licznej rzeszy zagubionych poza krajem obywateli niejednokrotnie bez dostępu do niedzielnej Eucharystii. To oni między innymi doprowadzili do powstania miejsc, gdzie można było rozpocząć pracę duszpasterską, zape-

wniając księżom godne warunki do pełnienia służby na rzecz szukających kontaktu z Bogiem w swoim języku i przy zachowaniu tradycji wyniesionych z rodzinnych stron.

W miarę upływu czasu zmieniały się warunki i potrzeby, należało dostosować się do nowych wymagań, co IPAK nieustannie stara się czynić. Ważnym wydarzeniem było dla nas wstąpienie Polski do Unii Europejskiej w maju 2004 roku. Od tej daty wielkie rzesze

rodaków wylądowały na terenie Wielkiej Brytanii i należało otoczyć ich opieką duchową, zaczął się kolejny rozdział w życiu Polskiej Misji Katolickiej na Wyspach Brytyjskich.

To właśnie w okresie nowej rzeczywistości w 2006 roku na Zjeździe Katolickim w Coventry otrzymałem nominację na Prezesa IPAK-u z rąk ówczesnego Rektora Polskiej Misji Katolickiej ks. prałata Tadeusza Kukli po tym, jak pani Krystyna Mochlińska po 19 latach sprawowania mandatu prezesa poprosiła o zwolnienie jej z tej funkcji.

Rozpocząłem jakże trudne i wymagające wyzwanie, aby kontynuować to dzieło, jakim jest Akcja Katolicka poza granicami kraju, zresztą jedyna tego typu organizacja na zachodzie Europy. To dzięki osobom, które podjęły to dzieło wspólnie ze mną, ale przede wszystkim dzięki Opatrzności Bożej dotrwaliliśmy do dnia dzisiejszego pomimo trudności i słabości jakimi każdy z nas jest obarczony. Dlatego dziękuję członkom Zarządu i Rady IPAK-u za te lata wspólnie spędzone w realizacji wezwania Chrystusa do współpracy z Nim w Jego zbawczym dziele.

Prezes IPAK-u Zenon Handzel, Anna Sendra – prezes parafialnego oddziału IPAK, ks. rektor Stefan Wylężek, Zjazd IPAK-u w Swindon, rok 2017

Naszym najważniejszym posłannictwem jest praca formacyjna, służą temu Konferencje Apostolstwa Świeckich, Zjazdy Katolickie, spotkania, odczyty, wykłady, koncerty. Staramy się realizować program formacyjny opierając się na programach duszpasterskich Komisji Episkopatu Polski, dostosowując je do potrzeb społeczeństwa polonijnego.

Powstanie nowych oddziałów IPAK-u przy parafiach angażuje szersze grono członków miejscowej wspólnoty w szerzeniu opieki nad potrzebującymi przy znaczącym udziale duszpasterzy i za ich zgodą. Duszpasterz zna uzdolnienia i możliwości swych

parafian, ma możliwość zlecenia im szczególnych zadań, które z jednej strony prowadzą do wzmożenia życia religijnego, a z drugiej realizują apostołskie powołanie świeckich, którzy posiadają wielki potencjał, a który w formie zorganizowanej można w pełni wykorzystać. Tych komórek powinno być więcej, pewnie potrzeba więcej czasu i wysiłku z naszej strony.

Podajemy zadania związane z rodziną i młodzieżą poprzez Komisję Rodzin i jej współpracę z Centrum Pomocy Rodzinie i z Polską Radą Duszpasterstwa w Europie Zachodniej (PRDEZ). Przygarniajmy młodzież, skupiajmy ich wokół Kościoła, wokół wartości, bo to jest nasza przyszłość, dajmy im możliwość wpływania na codzienną rzeczywistość w parafii, a to z pewnością zaprocentuje.

Obecność w mediach to we współczesnych czasach niezbędne narzędzie dotarcia do szerszego kręgu zainteresowanych poprzez internet, Twittera, Facebooka, lokalne stacje radiowe, jak np. Katolickie Radio Londyn. Te środki umożliwiają nam dotarcie do osób, które nie mogą uczestniczyć bezpośrednio w spotkaniach organizowanych przez IPAK.

Nasza 70-letnia działalność obejmuje udział w życiu katolickim międzynarodowym, udział w życiu Kościoła w Wielkiej Brytanii oraz udział w życiu polonijnym poprzez współpracę z organizacjami społecznymi. Szeroki wachlarz zaangażowania jest możliwy do realizacji dzięki nie tylko osobom świeckim, ale także współpracy z Polską Misją Katolicką w Anglii i Walii. Serdecznie dziękuję za wielką pomoc, zrozumienie i porady rektorom PMK, a więc obecnemu ks. prałatowi Stefanowi Wylężekowi i jego poprzednikowi ks. prałatowi Tadeuszowi Kukli oraz wszystkim księżom, którzy przez ten okres z nami współpracowali, a szczególnie ks. kanclerzowi Krzysztofowi Tyliszczakowi i opiekunowi duchowemu IPAK-u ks. prałatowi Władysławowi Wyszowadzkiemu.

Dziękuję członkom i sympatykom IPAK-u za wsparcie tak materialne jak i modlitewne. Wierzę, że w tym tak dziwnym świecie w jakim żyjemy obecnie, mamy szczególne zadanie do realizacji zgodnie z hasłem tegorocznego programu duszpasterskiego „Idźcie i głoscie”, wierzę, że nie zabraknie ludzi, którzy gorliwie głosić będą, że „CHRYSTUS ZMARTCHWYWSTAŁ”.

Króluj nam, Chryste!

IPAK OCZAMI POLSKIEJ MISJI KATOLICKIEJ W ANGLII I WALII

Ks. prałat Stefan Wylężek
Rektor Polskiej Misji Katolickiej
w Anglii i Walii

Każda rocznica kieruje nasz wzrok i myśli ku początkom i biegnie do dnia dzisiejszego zatrzymując się na codziennym zaangażowaniu i wierności zawartej w przyjętym akcie fundacyjnym. Takim aktem fundacyjnym było powołanie do istnienia Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii 2 października 1947 roku. Pierwsi jej członkowie pamiętali apostolską działalność osób świeckich w Drugiej Rzeczypospolitej, ale teraz znaleźli się w nowym środowisku i z bagażem wspomnień i doświadczeń drugiej wojny światowej. Życie wiary nie jest nigdy zamknięte w próżni, wyraża to, kim jesteśmy i czym chcemy dzielić się z innymi, wypływa z głębi naszych przekonań. Powstałe struktury włączały się w życie wiary w zorganizowanych polskich wspólnotach parafialnych tak w obozach przejściowych jak i tworzących się polskich parafiach personalnych. Instytut Polski Akcji Katolickiej budował swoją obecność apostolską poprzez inicjatywy skierowane nie tylko do swoich członków, ale włączał się w realizowany program duszpasterski Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii. Patrząc na historię Instytutu dostrzegamy w jaki sposób przedsięwzięte inicjatywy odpowiadały na potrzeby i pytania, jakie stawiała nowa rzeczywistość po drugiej wojnie światowej. Trudno sobie wyobrazić życie wiary polskich wspólnot bez zaangażowania członków Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej.

W ciągu tych siedemdziesięciu lat zmieniały się poszczególne formy działalności, ale mieściły się one zawsze w ogólnym profilu obecności Akcji Katolickiej w strukturach Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii. Szczególnie trzeba podkreślić troskę o rozwój kultury chrześcijańskiej w naszych polskich środowiskach, pogłębianie znajomości dokumentów Stolicy Apostolskiej oraz włączenie się w realizację corocznego programu duszpasterskiego Episkopatu Polski. Ważnym wydarzeniem w corocznej działalności jest Konferencja Apostolstwa Świeckich w parafii Matki Boskiej Częstochowskiej i Świętego Kazimierza w Londynie, Zjazd Katolicki, który odbywa się w różnych Ośrodkach PMK oraz Pielgrzymka do Sanktuarium Matki Boskiej Szkaplerznej w Aylesford w pierwszą niedzielę września. Poruszane są wtedy tematy wynikające z wyzwań jakie stoją przed Kościołem w miejscu, w którym żyjemy i wchodzą w tematykę aktualnego programu duszpasterskiego Polskiej Misji Katolickiej.

Na pewno wielkim impulsem do większego zaangażowania osób świeckich w życie parafialne był pontyfikat Jana Pawła II. Dzisiaj, 12 lat po jego zakończeniu trzeba na nowo wracać do nauczania papieskiego nie zatrzymując się jedynie na więzi uczuciowej z na-

szym Rodakiem, ale dogłębnie poznawać jego nauczanie. IPAK wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Fundacji Jana Pawła II w Wielkiej Brytanii organizuje dwa razy w roku konferencje poświęcone tej ważnej sprawie w życiu Polaków tutaj mieszkających.

Kościół Katolicki nie zamyka się w swojej aktywności społecznej jedynie do konkretnego kraju, ale jest również obecny w wymiarze międzynarodowym poprzez aktywne uczestnictwo w działalności różnych organizacji międzynarodowych. Tutaj również na przestrzeni siedemdziesięciu lat obecność IPAK-u jest znaczna i reprezentuje nie tylko Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii, ale również i Polskę.

To spojrzenie historyczne musi się zatrzymać na dzisiejszych inicjatywach i nowym zaangażowaniu młodszego pokolenia członków IPAK-u mieszkających w Wielkiej Brytanii i bardzo związanego z życiem parafialnym polskich wspólnot. Mogliśmy się o tym przekonać na ostatnim Zjeździe Katolickim w czerwcu bieżącego roku w Swindon.

Wielka liczbowo obecność Polaków w Wielkiej Brytanii po maju 2004 roku jest wyzwaniem ewangelizacyjnym i społecznym dla naszej Misji Katolickiej. Z jednej strony potrzebna jest formacja chrześcijańska poprzez uczestnictwo w życiu sakramentalnym Kościoła oraz konferencjach i warsztatach pozwalających spojrzeć na naszą rzeczywistość emigracyjną, a z drugiej starać się odpowiedzieć na konkretne potrzeby społeczne wynikające z naszego przyjęcia wartości ewangelicznych. Formacja i działanie zawsze były i są obecne w programie Akcji Katolickiej. Parafialne oddziały Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej to wyzwanie podjęły. Troska o katechezę w polskich szkołach sobotnich, pomoc rodzinom poprzez Centrum Pomocy Rodzinie i parafialne poradnie życia rodzinnego, troska o odwiedzanie więźniów i świadczenie pomocy bezdomnym wracającym do Polski, by mogli się tam gdzie zatrzymać po przyjeździe – to tylko niektóre odpowiedzi na konkretne potrzeby społeczności polskiej w Wielkiej Brytanii. Nie chodzi przecież o wyliczenie wszystkich inicjatyw, ale potwierdzenie obecności IPAK-u w szukaniu odpowiedzi na nowe wyzwania poprzez udzielanie konkretnej pomocy.

Instytut Polski Akcji Katolickiej zawsze był i jest włączony w apostołstwo Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii. Za wszystkie inicjatywy zarówno na poziomie parafialnym jak i w całej Misji składam serdeczne podziękowanie i życzę dalszego ciągłego zaangażowania w dzieło ewangelizacji i codziennego świadectwa życia chrześcijańskiego.

ASYSTENCI INSTYTUTU POLSKIEGO AKCJI KATOLICKIEJ W WIELKIEJ BRYTANII

Ks. prałat Władysław Wyszowadzki
Asystent Kościelny IPAK-u

7 października 1943 roku księża biskupi Józef Gawlina i Karol Radoński powołali do życia Polską Akcję Katolicką w Wielkiej Brytanii. Nawiązując do dekretu Księży Biskupów Wikariusz Generalny ks. prałat Bronisław Michalski 2 października 1947 roku ustanowił Instytut Polski Akcji Katolickiej. Pierwsze walne zebranie Instytutu odbyło się 11 grudnia 1947 roku. Po Mszy świętej sprawowanej przez ks. prałata Włodzimierza Cieńskiego rozpoczęły się obrady, podczas których w ogólnym zarysie ks. Cieński zwrócił uwagę na potrzebę ścisłej współpracy z wiernymi w polskich wspólnotach parafialnych. Zasugerował, że konieczną jest sprawa tworzenia w polskich skupiskach i wspólnotach parafialnych lokalnych Kół Akcji Katolickiej, które z pewnością dopomogą w realizacji wyznaczonych zadań.

Zadania Akcji Katolickiej w sposób jasny i klarowny zostały wyłożone w Encyklice papieża Piusa XI „Ubi Arcano Dei”. Według Papieża Akcja Katolicka ma stawać w obronie zasad religijnych, ma docierać z orędziem ewangelicznym do najdalszych zakamarków świata, przede wszystkim jednak do rodziny i społeczeństwa. Novum tej organizacji zawiera się w założeniu, iż trzon ruchu stanowią w pełni osoby świeckie, które są twórcami Akcji Katolickiej. Władza duchowna jest reprezentowana przez Asystenta Kościelnego, którego mianuje Rektor Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii. Asystent Kościelny czuwa nad ideowym kierunkiem organizacji i jest jednocześnie głosem doradczym w kwestiach teologicznych, formacyjnych i w kwestiach dotyczących czystości nauki wiary. Asystent Kościelny pełni też rolę łącznika pomiędzy Instytutem a Władzą Duchowną oraz rolę doradcy Instytutu we wszelkich wydawnictwach religijnych, które wymagają jego aprobaty.

Biskup Józef Gawlina

Pierwszym Asystentem Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej został mianowany ks. prałat Włodzimierz Cieński. Urodził się 4 kwietnia 1897 roku w historycznej kresowej rodzinie, która wydała wielu zasłużonych mężów. Był synem Tadeusza i Marii z hrabiów Dzieduszyckich, właścicieli dóbr Pieniaki. Ukończył Gimnazjum we Lwowie, następnie odbył studia filozoficzne i teologiczne w Szwajcarii. Świecenia kapłańskie otrzymał z rąk ks. arcybiskupa lwowskiego Bolesława Twardowskiego. Pracował na kilku placówkach

duszpasterskich w archidiecezji Lwowskiej. Przed wybuchem drugiej wojny światowej pełnił obowiązki proboszcza parafii Świętej Marii Magdaleny, największej we Lwowie. Na wszystkich placówkach odznaczał się wzorową posługą kapłańską.

Druga wojna światowa i okupacja sowiecka Lwowa otworzyła nowy rozdział w życiu tego kapłana. W kwietniu 1940 roku został aresztowany przez NKWD za pomoc uchodźcom więziennym i posługę kapelańską w tworzącym się Związku Walki Zbrojnej. Bity i nieprawdopodobnie torturowany stawiał prześladowcom psychiczny opór, znajdując siły w modlitwie. W czerwcu tegoż roku został przewieziony do więzienia moskiewskiego i

*ks. Włodzimierz Cieński,
fot. z archiwum Cracovia Leopoldis*

skazany na karę śmierci. Jednak wojna niemiecko-sowiecka i tak zwana amnestia dla Polaków przyniosła mu wolność. Generał Władysław Anders dokonał trafnego wyboru, wywierając wpływ na wybór ks. Włodzimierza Cieńskiego na szefa duszpasterstwa II Korpusu. W pełnieniu tej posługi ksiądz Cieński był odważny i życzliwy dla wszystkich, cechował się zdecydowaniem i miał zawsze swoje zdanie.

Po przybyciu do Anglii ks. prałat Cieński został proboszczem na odległej prowincji. W porozumieniu z Janem Balińskim-Jundziłłem i gen. Zygmuntem Podhorskim powołał do życia i uzyskał erygowanie Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii. W działalność Instytutu wniósł nie tylko wiedzę teologiczną, roztropność, gorliwość apostolską, ale przede wszystkim ducha modlitwy. Był inicjatorem szeregu różnych akcji, które miały na celu zbliżyć człowieka do Boga. Głosił słynne pogadanki dla rodziców,

które wydane zostały w dwóch tomach pod tytułem „Rodzicom o dzieciach”, gdyż uważał, że młode matki wychowywane w okresie wojny nie są dobrze przygotowane do swego nowego powołania małżeńskiego i nie zawsze wiedzą, jak mają tę ważną rolę rodzicielską wypełnić.

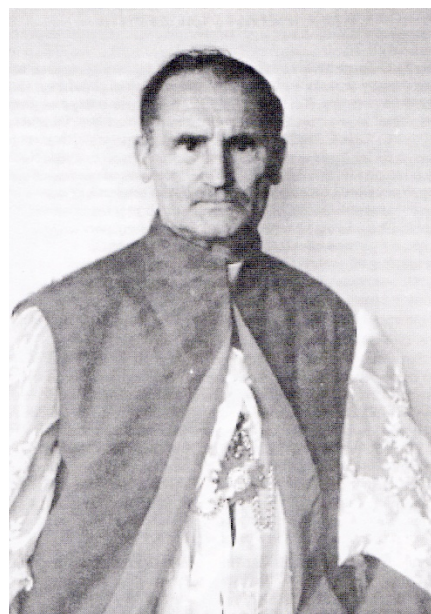
Podczas rozmów z najbliższymi opowiadał o głodzie Boga, jaki panuje w Rosji. Jego pragnieniem był ponowny powrót do Rosji, by nieść Boga tym, którzy tak bardzo na Niego czekają. To pragnienie spowodowało, że opuszcza swe dotychczasowe duszpasterskie posługiwanie w Anglii i wstępuje do Zakonu Cystersów Ścisłej Obserwancji (Trapistów) pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Łaskawej pod Brucquebecwe we Francji. Tam właśnie znalazł dla siebie spokojne miejsce, by oddać się całkowicie modlitwie i 1960 roku złożył śluby wieczyste. Odszedł do Boga w czwartek 20 stycznia 1983 roku. Niech dobry Bóg nagrodzi wiernego sługę szczęściem wiecznym.

Został odznaczony Krzyżem Walecznych i Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami. Jego brat – Jan Cieński był od 1967 jedynym tajnym biskupem katolickim na Ukrainie.

Po odejściu ks. Włodzimierza Cieńskiego do zakonu Cystersów asystentem Instytutu

Polskiego Akcji Katolickiej został mianowany przez rektora Polskiej Misji Katolickiej ks. infułata Staniszewskiego ks. prałat Kazimierz Krzyżanowski. Urodził się 16 października 1906 roku w miejscowości Zale w diecezji Płockiej. Został wyświęcony na kapłana w katedrze w Płocku 19 czerwca 1932 roku. W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany i wcielony do wojska jako kapelan 67. Pułku Piechoty. W kwietniu 1940 roku został wzięty do niewoli i osadzony w obozie w Buchenwaldzie. W lipcu 1942 roku trafił do obozu w Dachau. Po uwolnieniu przez wojska amerykańskie przedostał się do II Korpusu, gdzie został kapelanem 12. Pułku Ułanów Podolskich. Po przybyciu do Anglii w 1947 roku pełnił funkcje prefekta w żeńskim gimnazjum w Grendon Hall. W latach 1950 – 1954 na polecenie biskupa diecezji Płockiej studiował teologię w Rzymie, po czym powrócił do Londynu i został kapelanem akademickim, jak również asystentem kościelnym Veritasu. Był też asystentem kościelnym Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej. W lutym 1961 roku ks. rektor Władysław Staniszewski mianował go proboszczem polskiej parafii w Nottingham. Na 1000-lecie Chrztu Polski doprowadził do wmurowania pamiątkowej tablicy w katedrze w Nottingham. Odszedł po nagrodę do Boga 14 października 1988 roku. Pogrzeb śp. ks. Kazimierza Krzyżanowskiego był bardzo uroczysty. Zgromadziło się wielu kapłanów oraz licznie zebrani wierni. Śp. ks. prałat Kazimierz Krzyżanowski zawsze pamiętał o potrzebach IPAK-u, troszczył się o jego duchowy rozwój pisząc przeważnie na pierwszych stronicach „Czynu Katolickiego” rozważania związane z aktualnymi problemami Kościoła.

Kolejnym Asystentem IPAK-u był ks. prałat Józef Gołąb. Pochodził z miejscowości Monice w diecezji Włocławskiej. Święcenia kapłańskie otrzymał 23 czerwca 1935 roku. Jako wikariusz i prefekt we Włocławku zjednywał sobie swoją postawą kapłańską wielu wiernych. W czasie wojny pełnił funkcję kapelana 14 Pułku Włocławskiego i w bitwie pod Grudziądzem dostał się do niewoli. Przebywał w różnych wojskowych więzieniach, aż w końcu z gromadką innych kapłanów został osadzony w Obozie w Dachau. Był zawsze dobrego ducha, kapłanem wielkiej modlitwy, a swoją postawą wywierał dobry wpływ na współbraci. Po zakończeniu wojny przybył do Anglii i stał się duszpasterzem polonijnym najpierw w miejscowości Springhill Lodges w latach 1946 – 1966, a następnie został w 1968 roku mianowany proboszczem w Redditch. Przyjeżdżał regularnie na zebrania IPAK-u i brał w nich czynny udział wygłaszając krótkie egzorty. Po przejściu na emeryturę w 1998 roku zamieszkał w Penrhos. Odszedł do wieczności 15 listopada 2000 roku.

Ks. prałat Józef Gołąb

Obowiązki Asystenta Kościelnego po księdzu Józefie Gołębiu przejął ks. prałat Witold Jarecki urodzony w 1922 r. Opuścił Polskę we wrześniu 1939 r. i wkrótce przedostał

się na środkowy wschód, gdzie wstąpił do wojska. Służył w Artylerii Brygady, a następnie w Dywizji Karpackiej poczynając od kanoniera, a kończąc w randze podporucznika. Po zakończeniu wojny rozpoczął studia w Polish University College w Londynie na wydziale inżynierii chemicznej. Uzyskał tytuł Bachelor of Science Engineering na University of London. W 1953 roku rozpoczął pracę zawodową w przemyśle chemicznym w Szkocji. Po

ks. prałat Witold Jarecki

dwóch latach pracy zgłosił się do Polskiego Seminarium Duchownego w Paryżu, gdzie 29 czerwca 1960 roku przyjął święcenia kapłańskie. Po święceniach powrócił do Anglii pełniąc funkcję sekretarza w Polskiej Misji Katolickiej na Devonii. Po pewnym czasie został mianowany proboszczem w polskiej parafii w Wolverhampton. Po śmierci ks. prałata Kazimierza Sołowieja w maju 1979 roku został przeniesiony z Wolverhampton do Londynu i mianowany proboszczem w parafii świętego Andrzeja Boboli. Pełnił też funkcję naczelnego Kapelana Stowarzyszenia Polskich Kombatanów. W 1979 roku został mianowany Asystentem Kościelnym Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej. Po przejściu na emeryturę powrócił do Archidiecezji Warszawskiej. Zmarł w Warszawie 7 czerwca 1998 roku i tam został pochowany.

W 1982 roku w pracy Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej włączył się ks. Władysław Wyszowadzki, ówczesny wikariusz w parafii Matki Bożej Częstochowskiej i świętego Kazimierza na Devonii. Chociaż formalnie nie otrzymał nominacji na Asystenta Instytutu, jednak za namową ks. Karola Zielińskiego, rektora Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii, z ochotą przyjął tę propozycję. Po kilku latach duchowej posługi w Instytucie otrzymał nominację na Asystenta IPAK-u.

Ks. Władysław Wyszowadzki urodził się 18 listopada 1949 roku we wsi Brzezowa w powiecie Jasło w województwie Podkarpackim. Po ukończeniu Liceum Ogólnokształcącego w Nowym Żmigrodzie rozpoczął studia teologiczne na Wydziale Teologicznym Wyższego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Krakowie. Po kilku latach przeniósł się na dalsze studia teologiczne do Warszawy, studiując w Akademii Teologii Katolickiej. W 1975 roku uzyskał stopień magistra teologii w zakresie biblistyki na podstawie rozprawy „Teologia Powołania Gedeona”. W roku 1976 wyjechał z polecenia ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Polski, na dalsze studia teologiczne do Polskiego Seminarium Duchownego w Paryżu. 2 czerwca 1978 roku otrzymał święcenia kapłańskie z rąk ks. biskupa Władysława Rubina, późniejszego kardynała. Z jego polecenia przybył do Londynu i rozpoczął działalność duszpasterską jako wikariusz w parafii M.B. Częstochowskiej i św. Kazimierza na Devonii. W tym też czasie przygotowywał tezę dok-

torską pod kierunkiem ks. prof. dr hab. Stanisława Grzybka „Pojęcie Sprawiedliwości u Proroka Amosa”. 7 lipca 1982 roku obronił pracę doktorską. W roku 1989 w Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie (PUNO) w Londynie uzyskał stopień doktora filozofii na podstawie rozprawy pisanej pod kierunkiem ks. prof. dra Jerzego Mirewicza „Kwestia Społeczna w nauczaniu Proroka Amosa w świetle Encykliki Jana Pawła II Sollicitudo Rei Socialis”. 6 czerwca 2016 roku na Uniwersytecie Kard. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie na Wydziale Teologicznym uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy „Opieka Duszpasterska nad Polonią Józefa Kardynała Glempa, Prymasa Polski”. Od 1989 roku przynależy do Suwerennego Zakonu Maltańskiego w randze Kapelana Wielkiego Krzyża Konwentualnego Ad Honorem. W 1996 roku został przyjęty do Zakonu Grobu Bożego w Jerozolimie w Zwierzchnictwie Polskim. Ks. W. Wyszowadzki do dziś pełni posługę Asystenta Kościelnego IPAK-u.

ks. prałat Władysław Wyszowadzki

Z okazji 70-tej rocznicy powstania i działalności Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej modlitwą i sercem należy objąć wspomnianych Asystentów IPAK-u oraz tych, którzy Instytut tworzyli i w nim pracowali nad własnym i innych uświęceniem.

Opracowano na podstawie materiałów pochodzących z archiwum Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii – Teczki Personalne Księży Asystentów.

MOJE SPOTKANIA I WSPÓŁPRACA Z INSTYTUTEM POLSKIM AKCJI KATOLICKIEJ W WIELKIEJ BRYTANII

Prof. Artur Andrzejuk

Za każdym razem, gdy mam coś napisać o swoich związkach z polską instytucją emigracyjną w Wielkiej Brytanii, z którą w ostatnich latach współpracowałem, zawsze taką samą trudność stanowi krótka perspektywa moich doświadczeń w stosunku do dziejów tej instytucji. Podobnie jest i z Instytutem Polskim Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii (IPAK), który działa od 1943 roku, a formalnie erygowany został w 1947 roku. Myślę jednak, że chodzi o głos właśnie kogoś takiego z Kraju, kto rozpoczął współpracę z IPAK w ostatnim czasie, w nowych warunkach politycznych, ekonomicznych, społecznych.

Moje związki z IPAK-iem są dla mnie częścią szerszych kontaktów z „Polskim Londynem”, które mimo wszystko datują się już od dość dawna. Studiowałem bowiem na

*Podczas promocji książki "Filozofia na
Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie",
Putney, 18. 01. 2015*

Akademii Teologii Katolickiej (ATK), państwowo-kościelnej wyższej uczelni, która w moich czasach, czyli w latach osiemdziesiątych, była całkowicie lojalna wobec Kościoła i wobec tego jedynie tolerowana przez wojskowy rząd w Polsce. Odbijało się to zdecydowanie na kondycji materialnej samej Akademii oraz jej studentów, doktorantów i pracowników. W tej sytuacji bardzo często z pomocą przychodziła Emigracja. W ramach tej pomocy w 1987 roku otrzymałem od ks. dra Stanisława Bełcha stypendium Fundacji Veritas. Od tej pory kontaktowałem się z różnymi osobami z Londynu: inż. Wojciechem Dłużewskim, prof. Zdzisławem Wałaszewskim, prof. Jerzym Pietrkiewiczem, prof. Wojciechem Falkowskim, prezydentem Ryszardem Kaczorowskim i wieloma innymi osobami. Po odzyskaniu suwerenności przez Polskę, skromna ATK rozrosła się i

w 1999 roku przekształcona została w Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Pierwszy raz w Londynie (nie prywatnie i nie jako turysta) byłem w lutym 2006 r. na konferencji z cyklu „Wielcy ludzie emigracji – ocalić od zapomnienia” poświęconej księdzu Stanisławowi Bełchowi, a zatytułowanej: „Ks. Stanisław Bełch (1904-1989) – Człowiek z wizją”. Konferencja ta zorganizowana została przez Instytut Polski Akcji Katolickiej oraz księży jezuitów z Parafii Matki Bożej Miłosierdzia na Willesden Green w Londynie. Przedstawiłem na niej dwa referaty. Pierwszy na temat Sumy teologicznej

świętego Tomasza z Akwinu, a drugi na temat zawartej w niej filozofii i teologii tomistycznej. Było to moje pierwsze spotkanie z IPAK-iem.

Od tamtej pory zacząłem bywać w Londynie dość regularnie z racji współpracy nawiązanej przez mój Uniwersytet z Polskim Uniwersytem na Obczyźnie (PUNO). Za każdym razem gdy byłem w Londynie, IPAK organizował okolicznościowe wykłady dla szerszej publiczności. Stanowiło to także szansę zaprezentowania w Londynie innych jeszcze wykładowców filozofii z UKSW, m.in. prof. Tadeusza Klimskiego, dra Jerzego Niepsuja oraz mojej żony dr Izabelli Andrzejuk. Bywało i tak, jak w przypadku londyńskiego tournée dra Jerzego Niepsuja, że wykłady w PUNO i dla IPAK stanowiły pewną całość poświęconą etycznemu nauczaniu Jana Pawła II. Szczegółowa dokumentacja wszystkich tych wydarzeń była systematycznie publikowana i znajduje się na stronie internetowej kierowanej przeze mnie w UKSW katedry (www.katedra.uksw.edu.pl).

W ostatnich latach bywam w Londynie rzadziej, mniej mam też spotkań publicznych i wykładów, ale niespodziewanie IPAK przyszedł mi z pomocą w sprawach wydawniczych. Otóż 30 listopada 2012 roku na naszym Uniwersytecie w Warszawie zorganizowaliśmy międzynarodową konferencję naukową pod tytułem „Filozofia na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie” i dedykowaną prof. Wojciechowi Falkowskiemu. Wynik tej konferencji, który znacznie przeszedł nasze oczekiwania, skłonił nas do opracowania książki pod takim samym tytułem; książka zaś swoją zawartością przekroczyła z kolei znacznie to, co zaplanowaliśmy na początku. Wtedy z wielkoduszną pomocą pospieszyło szereg instytucji polskich z Londynu, na czele z IPAK-iem, który ponadto po ukazaniu się książki zorganizował w parafii św. Jana Ewangelisty na Putney (wspólnie z Polską Misją katolicką i samą parafią) uroczystą prezentację tej książki 18 stycznia 2015 roku. W tym kontekście pojawiło się pytanie o związki filozofii na PUNO i misji IPAK-u. Odpowiedzieć można bardzo łatwo: te związki, to przede wszystkim ludzie, którzy zarazem byli wykładowcami PUNO i działaczami IPAK, jak choćby o. prof. Józef Bocheński, który już w latach czterdziestych XX wieku, jeszcze przed formalnym erygowaniem Instytutu Polskiego, wydawał pod auspicjami Akcji Katolickiej serię zatytułowaną „Nauka Chrystusowa”. Można wymienić też szereg innych osób: Tymon Terlecki, Wiesław Strzałkowski, Jerzy Mirewicz, Józef Grochot, Józef Gula i wielu innych. Cieszę się bardzo, że samą książkę udało się wydać oraz prezentację w Londynie zorganizować jeszcze za życia profesora Wojciecha Falkowskiego, który zmarł kilka miesięcy później, 9 kwietnia 2015 roku.

Instytut Polski Akcji katolickiej w Wielkiej Brytanii uczestniczył także w wydaniu i promocji „Modlitw Gertrudy Mieszkówny”, nowej edycji przekładu najstarszego polskiego tekstu – modlitewnika Gertrudy, córki króla polskiego Mieszka II, wielkiej księżnej kijowskiej, która żyła w XI wieku i układała własne modlitwy na marginesach cennego psalterza, który otrzymała w wianie. Wydanie pierwotne zaopatrzone w specyficzny aparat naukowy ukazało się w niewielkim nakładzie w 2006 roku. Od razu też w Londynie pojawił się pomysł, aby opracować modlitwy Gertrudy w formie bardziej praktycznego

modlitewnika. Poszczególne odcinki tego modlitewnika ukazywały się w „Gazecie Niedzielnej” i były nawet przedrukowywane w krajowej prasie katolickiej. Ostatecznie opracowanie książkowe ukazało się w 2016 roku dzięki wydatnej pomocy IPAK-u i osób z nim związanych. Książkę dedykowano wszystkim Polakom w kraju i poza jego granicami dla uczczenia 1050. rocznicy chrztu Polski. W specjalnej przedmowie kard. Zenon Grocholewski z Rzymu obszernie zacytował słowa prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego, który podkreślał, że

„niebagatelne znaczenie ma to, że pierwszym pisarzem polskim była kobieta: małżonka i matka. Zarówno w Modlitewniku, gdzie modli się za męża i syna, jak i w działalności politycznej, gdzie u boku męża Izjasława, a potem synów: Jaropełka i Światopełka, zabiega o pokój, wzajemne poszanowanie, szerokie kontakty i wymianę dóbr. Taka bywa zwykle rola polskich kobiet, matek i żon: budują zaufanie, łagodzą spory, kultywują życzliwość, gościnność, dobroć, chronią wiarę w Boga, naukę, kulturę, sztukę”

wypowiedź podczas Sympozjum pt. „Początki narodowego piśmiennictwa w Polsce”, UKSW, 26 kwietnia 2006 roku

Można powiedzieć, że podobna jest rola IPAK-u, który od siedemdziesięciu lat wśród polskich katolików w Wielkiej Brytanii buduje zaufanie, łagodzi spory, kultywuje życzliwość, gościnność, dobroć, chroni wiarę w Boga, naukę, kulturę, sztukę.

Działalność wydawnicza nie była nigdy pierwszoplanową aktywnością IPAK-u, ale przez cały okres swego istnienia wydawał i wspierał on różne publikacje. W tym kontekście niezwykle dla mnie osobiście ważna jest książka księdza Włodzimierza Cieńskiego „Rodzicom o Dzieciach” - część II o wychowaniu charakteru, którą IPAK wydał w 1955. Jest to książka mądra i do dziś aktualna, dla mnie szczególnie w kontekście mojej działalności w Sekcji „Edukacja, młode pokolenie, sport” Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP. Sam Autor, naczelny kapelan Armii Polskiej w Związku Sowieckim, potem dziekan 2. Korpusu Polskiego, niedługo po wydaniu książki wyjechał do Francji i wstąpił do opactwa trapistów w Bricquebec, gdzie zmarł w 1983 roku w opinii świętości. Opactwo zaś od czasu pobytu w nim o. Cieńskiego stało się na długie lata „polskim klasztorem”, niezwykle gościnnie przyjmującym wszelkich jego rodaków, między innymi piszącego te słowa. Rodzony brat księdza Cieńskiego, Jan był jednym ze słynnych dziś „tajnych” biskupów na sowieckiej Ukrainie. Konspiracja tego biskupstwa była tak głęboka, że dość długo po odbudowaniu struktur kościelnych w wolnej już Ukrainie, miejscowe władze kościelne nie chciały uznać napisu na jego grobie, gdzie podpisany był jako biskup. Dziś w pięknie odnowionym kościele z Złoczowie, gdzie „rezydował” biskup Jan Cieński, wmurowano nawet specjalne epitafium, bardzo wymowne w swym wyglądzie, gdyż przedstawiające

biskupią tarczę herbową bez herbu – biskup Jan Cieński nie miał czasu ani okoliczności na wymyślenie sobie herbu.

Prezentacja „Modlitwnika Gertudy”, po lewej Izabela Andrzejuk

Celowo wspominam tych niezwykłych przedstawicieli niezwyklej polskiej rodziny o skomplikowanych wojennych losach, którzy wszakże się nie poddawali, lecz starali się realizować swoją misję najlepiej, jak to możliwe. Ale jako filozof nie mogę nie zauważyć, że to każdy człowiek jest niezwykły, każda rodzina jest niezwykle, musi tylko realizować w pełni swoje ludzkie możliwości, swój osobowy dynamizm i swoje powołanie, nie dając się zredukować do pozycji „siły żywej” lub „zasobów ludzkich”, do czego pragną doprowadzić ludzie biurokraci i technokraci XX i XXI wieku. Ta niezwykłość i wyjątkowość człowieka pochodzi także z tego, że Bóg go wybrał, umiłował i uwielbił. Ta prawda – tak mocno i wyraźnie akcentowana w doktrynie katolickiej – jest od siedemdziesięciu z górą lat upowszechniana z dużą mocą i zaangażowaniem przez Instytut Polski Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii, bo „człowiek (...) jest pierwszą i podstawową drogą Kościoła” (Jan Paweł II, *Redemptor hominis*, 15).

NAPRZECIW NOWYM WYZWANIAM

Jadwiga Pilarczyk
Krzysztof Pilarczyk
Kraków

Nasze kontakty z Instytutem Polskim Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii (IPAK) rozpoczęły się w 2007 roku. Mieliśmy świadomość, że u jego początków sięgających czasów II wojny światowej, stało dwóch polskich biskupów: Józef Gawlina, biskup połowy Wojska Polskiego, i Karol Radoński, ordynariusz włocławski, który w 1943 roku przebywał w Londynie. To oni 10 października 1943 roku wystosowali list pasterski z „proroczym” przesłaniem, wyrażającym wiarę w zmartwychwstanie Polski, i z jednoczesną troską o los i kondycję duchową samych Polaków. Na zmartwychwstanie państwa polskiego przyszło nam czekać niemal pół wieku. Jedną z dróg prowadzących do jego odrodzenia było ustanawianie na Zachodzie polskich oddziałów Akcji Katolickiej, w tym na Wyspach Brytyjskich, które pielęgnowały tradycje przedwojenne tej organizacji zabronionej w

*Spotkanie z prof. Pilarczykiem po Konferencji o Janie Pawle II,
Devonia, kwiecień 2017*

opanowanym przez komunistów kraju. Powołana w instytucjonalnym kształcie w 1947 roku w Londynie stała się dla Polaków pozostałych i przybywających na Wyspy Brytyjskie ostoją polskości i katolicyzmu. Z ciągle żywymi jej ogniwami spotkaliśmy się w różnych miejscach Londynu w ostatnim dziesięcioleciu, kiedy rozpoczęliśmy z tym środowiskiem nasze kontakty, które trwają po chwilę obecną. Oprócz prowadzonych badań naukowych w British Library w Londynie i Bibliotece Bodlejańskiej w Oxfordzie w wolnych chwilach nie stroniliśmy od spotkań z Polakami, którzy tworzyli historię miejscowej Polonii. W naszej pamięci zachowujemy ich nazwiska, losy, okazywaną nam życzliwość i dobroć. Podziwialiśmy ich zaangażowanie w sprawy Polski i Kościoła oraz orientację w bieżącej problematyce, zwłaszcza w meandrach towarzyszących odradzającej się więzi środowisk migracyjnych z Rzeczpospolitą. Zaszczycem było dla nas, sporadyczne wprawdzie, goszczenie w naszym mieszkaniu w Krakowie sekretarz

generalną IPAK-u panią Grażynę Bielecki oraz prezesa pana Zenona Handzla z żoną panią Marią Hendzel.

W londyńskich spotkaniach, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom, pokazywaliśmy najnowsze nurty w nauce katolickiej, które wynikały z przesłania II Soboru Watykańskiego, przede wszystkim w obszarze dialogu międzyreligijnego i biblistyki. Żywe słowo mówione i pisane spotykało się zawsze z dużym zainteresowaniem i życzliwym przyjęciem, czego wyrazem były długie rozmowy z uczestnikami spotkań organizowanych przez Instytut Polski Akcji Katolickiej.

Najwięcej uwagi poświęcaliśmy nauczaniu Jana Pawła II, wielkiego papieża odnowy posoborowej i nauczyciela o niekwestionowanym autorytecie, którego świętość życia dawała siłę Jego świadectwu wiary. Wspólnie z Polakami ze środowiska londyńskiego odkrywaliśmy głębię Jego nauczania, tajemnicę Kościoła i misterium życia chrześcijańskiego. A kiedy wyłaniały się dylematy, jak w sprawach trudnych dopracować się właściwej postawy, Jego słowa stawały się drogowskazami. Dzięki nim osiągaliliśmy consensus i odkrywaliśmy właściwe odpowiedzi na dręczące nas pytania. Gdy do tych doświadczeń płynących ze spotkań ze środowiskiem IPAK-u dodać odwiedzone przez nas londyńskie pomniki polskiej historii, jak

Wizyta pod pomnikiem Katyńskim, październik 2014

siedziba rządu polskiego na uchodźstwie, pomnik katyński, pomnik lotników polskich oraz wiele innych ważnych dla nas miejsc, przeszłość scalała nam się z terażniejszością i zachowywała continuum tak ważną dla tożsamości polskiej, którą wspólnie tworzymy w kraju i za granicą.

Myślmy, że troska biskupów Gawliny i Radońskiego, wyrażona w przypomnianym liście z 1943 roku, stała się wielką inspiracją dla Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej, któremu w siedemdziesiątą rocznicę istnienia na Wyspach Brytyjskich życzymy dalszego owocnego wypełniania swej misji zgodnie z intencją inicjatorów akcji katolickiej, papieży Leona XIII, Piusa X i Piusa XI, i skutecznego wychodzenia naprzeciw nowym wyzwaniom.

70 LAT DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU POLSKIEGO AKCJI KATOLICKIEJ

---

dr Włodzimierz Mier-Jędrzejowicz
wiceprezes IPAK

Początki

Akcję Katolicką powołał papież Pius XI w 1922 roku i sformułował jej zadania w encyklice „Ubi Arcano” jako stowarzyszenie, w którym katolicy świeccy mogą realizować to powołanie, jakie otrzymali na mocy sakramentów Chrztu i Bierzmowania. Charyzmat stowarzyszenia i zasady organizacyjne już wcześniej określił papież Pius X. W Polsce stowarzyszenie zawiązało się w roku 1930, powołane przez Prymasa Polski Augusta kardynała Hlonda, i w ciągu niespełna 10 lat swej działalności stało się silnym ruchem liczącym około 750 tysięcy członków. Podczas II wojny światowej od 1943 roku Akcja Katolicka w Wielkiej Brytanii działała wśród sił zbrojnych.

Po II wojnie działalność Akcji Katolickiej w Polsce nie była możliwa; jednak duchowni i aktywni członkowie Polskiej Akcji Katolickiej, którzy znaleźli się w Wielkiej Brytanii

*Jan Jundziłł-Baliński - pierwszy prezes,
fot. ze zbiorów Ogniska Polskiego*

stworzyli Instytut Polski Akcji Katolickiej (IPAK) w Wielkiej Brytanii, by nadal prowadzić polską pracę Akcji Katolickiej, szczególnie wychowawczą, oraz współpracę świeckich z hierarchią Kościoła w realizowaniu misji apostołskiej Kościoła. Siedziba Instytutu znajdowała się w Londynie, pierwsze posiedzenie Rady odbyło się w październiku 1947 roku, a pierwszym prezesem powołanym przez władze duchowne był Jan Jundziłł-Baliński (przed wojną członek władz Akcji Katolickiej w diecezji Pińskiej). Wśród członków Rady byli wybitni Polacy, między innymi generał broni Józef Haller, generał Zygmunt Podhorski i profesor Władysław Folkierski. Pierwszym opiekunem duchowym Instytutu został ksiądz prałat Włodzimierz

Cieński – dziekan wojskowych kapelanów II Korpusu Wojska Polskiego. Dziewięciosobowy Zarząd współpracował z delegatami terenowymi z jednostek sił zbrojnych oraz obozów i z przedstawicielami organizacji katolickich, wśród nich Veritasu, Sodalicji Mariańskiej, organizacji kobiecych oraz organizacji robotniczych.

Pierwsze 50 lat

Do pierwszej działalności Instytutu należało zakładanie kół lokalnych, wpierw w obozach osiedlenia, a później w miastach, gdzie zamieszkiwali Polacy i gdzie powstawały parafie polskie. Koła te nieraz przekształcały się w komitety parafialne wspierające proboszczów w warunkach nowych dla całego polskiego powojennego społeczeństwa.

Instytut zajmował się szczególnie formacją świeckich organizując kursy dla działaczy katolickich i wydając książki, broszury oraz pismo IPAK-u „Czyn Katolicki”. Na poziomie międzyparafialnym organizował spotkania, zjazdy i konferencje. Na doroczne Zjazdy Katolickie przybywały z duszpasterzami delegacje polskich wspólnot parafialnych. Zjazdy te wpierw odbywały się w Londynie, a później organizowały je też wspólnoty parafialne poza Londynem. Do dziś dnia są jedną z najważniejszych działalności IPAK-u.

Ważne miejsce w życiu Instytutu zajmowały też pielgrzymki i nabożeństwa. Organizowano pielgrzymki nie tylko do sanktuariów maryjnych w Wielkiej Brytanii, ale także do Włoch i do Ziemi Świętej. Co roku IPAK, tak jak Akcja Katolicka na całym świecie, obchodzi jako święto patronalne uroczystość Chrystusa Króla.

Krystyna Mochlińska z Janem Pawłem II podczas Prymasowskiej Rady Społecznej, 1989 r., z archiwum prywatnego

Wybór Ojca Świętego Jana Pawła II na tron papieski był dla IPAK, jak i dla wszystkich Polaków, wielkim wydarzeniem. Członkowie Instytutu, a szczególnie inż. Olgierd Stepan, prezes, a później sekretarz generalny IPAK-u, nieraz bywali u Ojca Świętego w Rzymie. Podczas pielgrzymki papieża do Wielkiej Brytanii na Mszy świętej w Crystal Palace do obecności obok ołtarza były zaproszone panie Krystyna Mochlińska, prezes IPAK, i Magdalena Dubanowiczowa, wiceprezes. Dzięki inicjatywie IPAK, a szczególnie pani Mochlińskiej, TV Polonia rozpoczęła co niedzielę nadawać Mszę świętą. Pan Stepan brał udział w działalności organizacji brytyjskich katolików świeckich.

50-lecie Instytutu było obchodzone bardzo uroczyście. Obchody odbyły się podczas jubileuszowego Zjazdu w dniach 9 – 11 maja 1997 roku w polskiej parafii pod wezwaniem Chrystusa Króla na Balham w Londynie. Referat na temat „Jezus Chrystus, Jedyny Zbawiciel Świata, wczoraj dziś i na wieki” wygłosił ks. abp Szczepan Wesoly w obecności członków IPAK-u i gości. O obchodach jubileuszowych i o działalności pierwszych 50 lat IPAK można czytać w numerze jubileuszowym Czynu Katolickiego z grudnia 1997 roku.

Reprezentacja na polu międzynarodowym

Podczas pierwszych lat komunizmu rodacy z Polski nie mogli brać udziału w katolickich organizacjach świeckich ani w zjazdach międzynarodowych. Świadomi potrzeby polskiej obecności na polu międzynarodowym członkowie IPAK-u brali udział w międzynarodowych zjazdach katolickich, na których przez wiele lat reprezentowali Polaków i przedstawiali prawdę o losie Kościoła pod narzuconą władzą komunistyczną. Nawet później, gdy władze czasami dawały paszporty na wyjazdy, członkowie Instytutu uzgadniali z delegacjami z Polski, że lepiej by było, aby niektóre sprawy poruszali członkowie IPAK-u.

*Ks. abp Szczepan Wesoły, długoletni
Delegat KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji
Polskiej*

Nasi przedstawiciele nie tylko brali udział w spotkaniach organizacji, które już istniały, lecz też przyczyniali się do zakładania nowych. Jan Jundził-Baliński był motywatorem ku stworzeniu organizacji katolickich mężów „Unum Omnes”, a pierwszy międzynarodowy zjazd tej organizacji odbył się w Ognisku Polskim w Londynie. Olgierd Stepan był jednym z założycieli Europejskiego Forum Narodowych Komitetów Katolików Świeckich, w którym Polaków za granicą reprezentował w pierw IPAK, a obecnie reprezentuje Polska Rada Duszpasterska Europy Zachodniej (PRDEZ). Natomiast sama Rada powstała dzięki inicjatywie IPAK-u pod opieką ks. abpa Szczepana Wesołego, opiekuna emigracji i wielkiego przyjaciela IPAK-u, a zaraz po wojnie członka Instytutu.

Szczególnie ważnym był i jest udział członkiń IPAK w WUCWO (World Union of Catholic Women's Organisations, po polsku SUKOK). Organizacja ta powstała jeszcze przed I wojną światową, a jej pierwszą prezeską była Polka, chociaż Polska wtedy jeszcze nie wróciła na mapę świata. Panie z IPAK brały i nadal biorą czynny udział w pracach WUCWO i w jej ramach wniosły do Narodów Zjednoczonych wnioski o obronę wiary, które zostały przyjęte i miały wielkie znaczenie w obronie prawa do wiary w ustawodawstwie Hong Kongu, gdy Wielka Brytania oddała tam władzę Chinom komunistycznym.

Członkowie IPAK wciąż aktywnie biorą udział w zjazdach i konferencjach międzynarodowych, dając świadectwo o wyzwaniach życia poza ojczyzną, szczególnie wyzwaniach życia religijnego w świecie nieraz obojętnym Chrystusowi. Zjazdy te częstą są okazją do współpracy i pogłębiania kontaktów delegacji z Polski z delegacjami Polaków zamieszkałych poza ojczyzną.

Członkowie Instytutu często biorą udział w organizacjach i strukturach katolickich

w miejscach zamieszkania – obowiązkiem naszym jest współpracować z miejscowym kościołem i wspierać lokalne parafie. Sam IPAK jest członkiem angielskiej federacji katolickich organizacji świeckich NCLA.

1997 do 2017 – okres zmian

IPAK obchodził 50-lecie w okresie, gdy w Polsce powracała wolność. Od roku 1996 w całej Polsce zaczęły powstawać diecezjalne instytuty i parafialne oddziały Akcji Katolickiej i IPAK rozwinął bliską współpracę z Akcją Katolicką w Polsce. Prezesi IPAK-u brali i biorą udział w spotkaniach i pielgrzymkach Akcji Katolickiej w Polsce, a prezesi polskiej Akcji Katolickiej nieraz gościli w Wielkiej Brytanii w podobnych wydarzeniach.

Okres od 50-lecia do 70-lecia IPAK-u był też czasem ogromnych zmian. Słowo drukowane jest zastępowane przez komunikację elektroniczną: Koła IPAK

Gość z Polski pan Zbigniew Trybuła, członek zarządu KIAK wraz z Grażyną Bielecki i Zenonem Handzlem na uroczystości 65-lecia Instytutu.

zaczęły wydawać własne piękne biuletyny, lecz IPAK przestał wydawać pismo „Czyn Katolicki”, komunikacja poprzez Internet wchodzi w epokę Facebooka i Twittera. Rzesze Polaków i Polek przybywające do Wielkiej Brytanii, księża i siostry zakonne, za których obecność wśród nas jesteśmy ogromnie wdzięczni im samym i Polskiej Misji Katolickiej, inaczej niż dawniej widzą duszpasterstwo polskie w Wielkiej Brytanii. Dla Akcji Katolickiej wielką radością jest istnienie nowych ruchów katolików świeckich, które nieraz zawdzięczają swoje istnienie zasadom wypracowanym przez Akcję Katolicką, lecz są one zarazem wezwaniem do współpracy z nimi. Jednocześnie powstają nowe koła parafialne IPAK i nowi działacze IPAK-u nadal służą i służyć będą Kościołowi przez ręce Maryi, Matki naszej i Matki Polski.

WSZYSTKO MA SWÓJ CZAS

Grażyna Bielecki
Sekretarz Generalny IPAK

*Pokolenie przychodzi i pokolenie odchodzi,
a ziemia trwa po wszystkie czasy (Koh 1,4)*

Wspomnienia i podziękowania

Lata mijają i wiele wydarzeń trafia do lamusa, gdzie pokrywa je kurz i porasta pajęczyna, a każda rocznica domaga się wspomnień, podsumowań i planów. Dlatego może warto jest wspomnieć te osoby, które były przed nami i „tę działkę zakładali i uprawiali”. Takie wspomnienia budzą się w pamięci nie tylko podczas pogrzebów, ale również z okazji rocznic jubileuszowych. Ci ludzie byli przecież tak blisko nas.

Będąc członkiem zarządu przez 24 lata Opatrzność dała mi szansę spotkania wspaniałych ludzi, z którymi mogłam współpracować. Wspomnę chociażby kilka osób, które pozostawiły ślad w moim sercu i pamięci:

- ks. arcybiskupa Szczepana Wesołego, który przez długie lata gościł na naszych zjazdach i konferencjach, jego wykłady nadawały kierunek naszemu życiu,
- Kysię Mochlińską, ówczesną prezes, dzięki której zaproszeniu znalazłam się w IPAK-u,
- śp. Olgerda Stepana, po którego śmierci otrzymałam funkcję sekretarza generalnego,
- śp. Irenę Janicką, zawsze bardzo sumienną, dokładną i wymagającą od siebie i innych, która była przykładem życzliwości, wierności Bogu i bliźnim,
- ks. infułata Stanisława Świerczyńskiego i ks. prałata Tadeusza Kukłę – ówczesnych rektorów Polskiej Misji Katolickiej, od których doświadczaliśmy wiele życzliwości, pomocy i wsparcia.

Przewinęło się tak wiele osób i każda z nich pozostawiła trwały ślad na ścieżkach naszej działalności, takich jak śp. Andrzej Jonscher, śp. Wacław Netter, śp. Zbyszek Kwiatek, który z wielkim powodzeniem prowadził spotkania dekanalne dla prezesów i delegatów Rad Parafialnych, śp. Kazimierz Mochliński, śp. Jan Łukasiewicz, śp. Andrzej Lichtarowicz i ostatnio zmarły śp. Roman Szymański. Jest rzeczą niemożliwą, aby o wszystkich i wszystkim napisać. Siedemdziesiąt lat, to jest jednak kawałek czasu. Dlatego też pragnę podzielić się z Państwem tylko kilkoma wybranymi wspomnieniami o wydarzeniach, w które byłam osobiście zaangażowana.

W pamięci pozostał mi rok 1999, kiedy wszyscy „prorokowali”, co nas spotka w roku 2000. Przewidywania były różne, od „science fiction” aż do przepowiadania końca świata. Na zebraniu zarządu mieliśmy ustalić, w jaki sposób będziemy celebrować rok milenijny.

Spośród wielu propozycji przyjęta została jedna – uczcić sakrament kapłaństwa i tych, którzy nim zostali obdarzeni. Wybór został podyktowany naszą wdzięcznością dla księży i troską o nich, aby poczuli się docenieni i przeświadczeni o tym, że są nam – ludziom świeckim potrzebni. Przygotowania trwały parę miesięcy. Gdy przyszedł dzień 21 września

Pamiątkowe zdjęcie po Mszy świętej dziękczynnej za dar kapłaństwa

2000 roku, Mszę świętą koncelebrował Jego Ekscelencja abp Szczepan Wesoły wspólnie z 56 księżmi pracującymi w Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii (listę obecnych kapłanów i tych, którzy nie mogli wziąć udziału można zobaczyć na stronie 44). Był to nadzwyczaj wzruszający widok – długi szereg celebransów ubranych w białe alby i białe stule kierujących się w stronę ołtarza. Przyjechali oni z różnych miejsc, aby sprawować Eucharystię i dziękować Panu za dar powołania. Na tę okazję wino mszalne zostało przywiezione z Ziemi Świętej. Po Mszy świętej księża i goście zostali zaproszeni na wspólną agapę i występ artystyczny. Poprzedziło je powitanie przeze mnie gości, ze szczególnym wyakcentowaniem tych, którzy wyróżnieni zostali darem sakramentu kapłaństwa:

Przewielebni i Kochani Kapłani wraz J. E. arcybiskupem Szczepanem Wesołym i ks. infułatem Stanisławem Świerczyńskim,
Dostojni Goście,
Szanowni Państwo!

Dany jest mi wielki przywilej i zaszczyt, aby w imieniu IPAK-u powitać Was na tej wielkiej uroczystości. Wielkiej, jako że nie człowiek wymyślił

sakrament kapłaństwa. Bowiem już 2000 lat temu sam Chrystus polecił swoim Apostołom: „To czyńcie na Moją pamiątkę”. Apostołowie przekazali moc Chrystusową swoim następcom – biskupom, ci zaś kapłanom i to czynią nieprzerwanie od 20 wieków, przekazując władzę następnym pokoleniom. To dzięki mocy otrzymanych święceń jesteście widocznym sakramentalnym uobecnieniem Chrystusa. „Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą wierzyć we Mnie, aby wszyscy stanowili jedno jak Ty Ojczy we Mnie a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, żeś Ty mnie posłał”. Kiedy wracam myślą do tamtych wydarzeń sprzed dwudziestu wieków, przypominają mi się słowa Ojca Świętego: „Powołanie kapłańskie jest darem Bożym, stanowiącym niewątpliwie wielkie dobro dla tego, dla kogo jest przeznaczone. Ale jest to również dar dla całego Kościoła, dobro dla jego życia i misji. Kościół przeto winien chronić ten dar, cenić go i miłować, (P.D.R.41). A więc jest darem dla nas i naszych wspólnot. Bez kapłanów nie moglibyśmy prowadzić w pełni życia religijnego. Kapłani są bowiem spadkobiercami testamentu Chrystusowego i szafarzami sakramentów. W swej posłudze sakramentalnej są z nami od „kołyski aż po grób”. Są na dobre i na złe. Od tysiąca lat na ziemi polskiej, w czasie zaborów, najazdów, okupacji i komunizmu są z nami – wierni swojemu Mistrzowi i Jego posłannictwu. Nie jeden kapłan za swoją wierność zapłacił krwią na przestrzeni tysiąca lat. Od św. Stanisława biskupa – aż po księdza Jerzego Popiełuszkę. Bóg obdarzył was – Kapłanów wielkimi darami, ale i też wielką odpowiedzialnością. Tą „WIELKOŚĆ” podkreślił kiedyś ks. Jan Twardowski – ówczesny rektor kościoła Sióstr Wizytek, kiedy podczas Mszy św. prymicyjnej powiedział: „Twoje Kapłaństwo, księżo neoprezbiterze jest czymś tak świętym i niezwykłym, że ty sam ucałuj swoje ręce”. Dziękuję Wam, wszystkim Księżom za te chwile, kiedy to leżąc krzyżem w katedrze mieliście gorące serca i głowy pełne pomysłów. Za te chwile, kiedy to wasi rodzice patrząc na was – swoje dzieci w białych ornatach ocierali łzy wzruszenia. Chylę czoło przed Wami za Wasz trud, wysiłek i poświęcenie, za każde Wasze niespełnione marzenie i za każdą łzę wzruszenia.

Niech mi będzie wolno raz jeszcze podziękować Wam, tu obecnym i tym, którzy nie mogą być z nami. Bóg Wam zapłaci w imieniu naszego Instytutu oraz wszystkich wierzących w Chrystusa Zmartwychwstałego. Ad multos annos!

Wszyscy księża otrzymali po jednej czerwonej róży. Po powitaniu rozpoczął się obiad, który składał się: z papilotów a'la Grace z sosem krewetkowym, czerwonego barszczu z pasztecikiem, medalionu ze śliwką, sosu madera, ziemniaków purée, czerwonej kapusty, sałatek, sałatki owocowej, wina czerwonego i białego, kawy, herbaty i pączków. Następnie zespół artystyczny w składzie: Iwona Januszajtis, Michał Ćwizewicz, Krzysztof Ćwizewicz, Karol Ostaszewski, Andrzej Rumistrzewicz i Jacek Bernasiński uprzyjemniali gościom czas śpiewem, poezją i utworami muzycznymi. Iwone Januszajtis wtórował dzielnie ks. Krzysztof Tyliczszak (już poza programem). Na zakończenie pani Krystyna Mochlińska, prezes IPAK-u, podziękowała za przybycie i wspólne świętowanie.

Kontynuując millenium, zorganizowaliśmy „modlitwę wdzięczności”, którą objęci byli personalnie wszyscy kapłani pracujący w Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii, a także w Szkocji i paru z Polski. Akcję tę powtórzyliśmy w „Roku Kapłańskim” 2009, tym razem modliliśmy się indywidualnie za 112 kapłanów z PMK i 20 z Europy. Odzew był duży, bo otrzymaliśmy podziękowania od bardzo wielu księży, w tym od Prymasa Polski, Kardynała Józefa Glempa, JE. bpa Józefa Zawitkowskiego, księdza Zygmunta Jędrzejczaka z Manchesteru i od wielu innych. Najbardziej wzruszający list był od biskupa Józefa Zawitkowskiego i księdza Zygmunta Jędrzejczaka. Listy zostały zachowane, aby mogły nas inspirować do dalszych podobnych akcji.

Doceniając szczególne zasługi i opiekę duszpasterską nad Polonią w Wielkiej Brytanii, IPAK wraz z Polską Misją Katolicką w Anglii i Walii postanowili ufundować specjalny order (sterling silver), aby wyrazić wdzięczność księdzu arcybiskupowi Szczepanowi Wesołemu. 5 lutego 2011 roku w siedzibie Polskiej Misji Katolickiej w Londynie został Mu wręczony „dar serca” w postaci orderu wraz z podziękowaniem i bukietem kwiatów. Order został wykonany przez firmę Fattorini według mojego projektu i grafiki Ehrena Trzebiatowskiego (kopia listu jest zamieszczona na stronie 41).

Następnym większym wydarzeniem był koncert chopinowski zorganizowany z okazji dwusetnej rocznicy urodzin Fryderyka Chopina (materiały archiwalne na stronach 37 – 39). Nie było to łatwe przedsięwzięcie, tak ze względów finansowych, jak również oporu co poniektórych członków zarządu. Prognozy snute były w tonie „a kto przyjdzie, czy nie lepiej byłoby, aby IPAK zaczął odmawiać różaniec w intencji nawrócenia grzeszników” i tym podobne. Koncert się odbył 15 maja 2010 w wypełnionej po brzegi sali i to pomimo uroczystości odbywającej się na Devonii z okazji 80-lecia konsekracji kościoła

Matki Boskiej Częstochowskiej i św. Kazimierza oraz 60-lecia Parafialnej Szkoły Przedmiotów Ojczystych im. Matki Boskiej Częstochowskiej. Obecni na koncercie byli między innymi pani prezydentowa Karolina Kaczorowska, pan konsul Zaborowski z żoną, rektor PUNO prof. Wojciech Falkowski z żoną Bernice, Halina Fitzclarence Countess of Munster i wiele innych osób ze świata artystyczno-kulturalnego. Koncert znalazł uznanie w oczach widzów, jak również w prasie polonijnej. Nasze trudności mogliśmy pokonać dzięki wsparciu kilku instytucji i organizacji, którzy przyszli nam z pomocą finansową i moralną, tj. MB Grabowski Fund, Veritas Foundation Publication Centre, Polish Cultural Institute, Z. Handzel & B.P. Bance. Prof. Wojciech Falkowski wraz z żoną Bernice byli naszą podporą z ich poczuciem humoru i fundowaną kawą przez Bernice.

Z rektorami PMK w Anglii i Walii oraz Szkocji

Duże osiągnięcia mieliśmy w dziedzinie promocji książek, których uzbierało się kilka. Nie wszystkie pamiętam, ale warto wspomnieć dla przykładu niektóre. Ksiądz Marian Łękawa, pallotyn – rektor Polskiej Misji Katolickiej w Szkocji, zaprezentował nam książkę „Ze szkockiego poletka”, wydanie albumowe z fotografiami Szkocji. Są to rozważania trzech cykli czytań liturgicznych, które bardzo pomagają w pogłę-

bianiu życia duchowego. Promocja odbyła się w 2006 roku .

Następną książką, która ukazała się dzięki dotacji IPAK-u była „Papież Jan Paweł II do polonii i Polaków za granicą 1979–2003” ks. prof. Romana Dzwonkowskiego SAC. Wzbudziła ona powszechne zainteresowanie, a podczas spotkania autorskiego 6 września 2008 roku pytaniom nie było końca.

W lutym 2011 odbyło się ciekawe spotkanie z bohaterem książki „Biskup na walizkach” księdzem arcybiskupem Szczepanem Wesołym i jej autorką Aleksandrą Klich. Słuchacze konfrontowali zdarzenia opisane w książce tak z autorką, jak i z jej głównym bohaterem.

Kolejna promocja odbyła się 18 stycznia 2015 roku w parafii Putney, gdzie prof. Artur Andrzejuk zaprezentował pracę zbiorową pt. „Filozofia na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie”. Spotkanie było interesujące i składało się z kilku wykładów, między innymi prof. Artura Andrzejuka, dr Izabelli Andrzejuk, prof. Haliny Taborskiej – rektora PUNO, a wprowadził do tematu i dyskusją kierował ks. prałat Stefan Wylęzek, rektor PMK.

Rok 2016 przyniósł nam następną prezentację prof. Artura Andrzejuka. Tym razem średniowiecznego Modlitewnika Gertrudy. Spotkanie odbyło się 3 kwietnia w rektoracie, gdzie autor wprowadził nas w arkana wiedzy o panujących stosunkach politycznych w

ówczesnym świecie i roli, jaką odegrała w swym bogatym, ale i nie zawsze szczęśliwym życiu Gertruda Mieszkówna, wnuczka Bolesława Chrobrego. Książka wzbudziła wielkie zainteresowanie, mimo tak odległych czasów, których dotyczyła.

I ostatnia w tym roku promocja książki w połączeniu z VIII cyklem „Spotkań z Janem Pawłem II”. Tym razem była to praca prof. Krzysztofa Pilarczyka z Uniwersytetu Jagiellońskiego „Dialog katolicko-judaistyczny w perspektywie dokumentów Stolicy Apostolskiej” (wyd. 2016). Zaprezentował ją autor 22 kwietnia 2017 roku, wygłaszając jednocześnie wykład pod tytułem „Powrót do teologii Jana Pawła II o «starszych braciach w wierze?»”, po którym spotkaliśmy się przy poczęstunku i kieliszku wina. Rozmowie z autorem, dyskusjom na temat książki i wspomnieniom nie było końca.

Osobnym rozdziałem w naszej działalności ipakowskiej była inicjatywa podjęcia i zachowania pamięci o papieżu Janie Pawle II i Jego spuściźnie duchowej. Temu miały służyć „Cykle Spotkań z Janem Pawłem II”, które zapoczątkowaliśmy w roku 2013. Do tej pory odbyło się ich osiem. Pierwsze, inauguracyjne odbyło się 20 kwietnia 2013 roku. Ks. prałat Stefan Wylężek wygłosił wykład „Człowiek jest drogą Kościoła - Centesimus Annus rozdz. VI”. Następne spotkanie 19 października 2013 było jakby przedłużeniem tego pierwszego i koncentrowało się wokół tematu „Społeczność jest w służbie człowieka. Katolicka nauka społeczna”. Oba wykłady wygłoszone przez ks. Rektora wprowadziły nas w zagadnienia katolickiej nauki społecznej i cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Następnie odbyło się sześć kolejnych spotkań z tego cyklu. 12 kwietnia 2014 miał miejsce wieczór poświęcony twórczości literackiej Karola Wojtyły – Jana Pawła II. W programie znalazły się wczesne utwory Karola Wojtyły, a także fragment z poematu „Przed sklepem jubilera”. W programie wystąpili ks. prałat Stefan Wylężek, Alicja Krivicky oraz Wojciech Piekarski. Kompozycje Fryderyka Chopina wykonał Przemysław Salamoński.

Nie mniejszym powodzeniem cieszyły się pozostałe spotkania: czwarte – 25 października 2014 „Jan Paweł II człowiek dialogu” z wykładem na ten temat wygłoszonym przez prof. Krzysztofa Pilarczyka z Krakowa oraz piąte 18 kwietnia 2015 roku „Nauczanie Jana Pawła II a gender” z referatem ks. prof. Leszka Woronieckiego. Kolejne, szóste – 9 kwietnia 2016 roku „Wartość wieku starszego w nauczaniu Jana Pawła II” związane było z prelekcją księdza dra Norberta Pikuły. Ósme uświetnił autor książki „Niezapomniany”, Włodzimierz Rędzioch, który dokonał jej prezentacji przywołując wspomnienia o św. Janie Pawle II zachowane w pamięci i sercu osób z Nim współpracujących, takich jak obecnego

papieża-seniora Benedykta XVI, kardynała Stanisława Dziwisza, kardynała Angelo Amato, kard. Angelo Sodano, ks. prałata Pawła Ptasznika i wielu, wielu innych.

Od paru lat, chyba co najmniej od dziesięciu, cieszą się powodzeniem nasze spotkania opłatkowe w okresie Bożego Narodzenia. Tradycyjnie organizujemy je w styczniu

Prezes IPAK-u Zenon Handzel, Victoria Fernandes, bp Wiesław Lechowicz oraz Maria Stenzel

każdego roku, aby wspólnie życzyć sobie „Merry Christmas”, podzielić się opłatkiem, przebaczyć sobie nawzajem nasze zaniedbania z powodu naszych słabości i cieszyć z przyścia na świat Dziecięcia Bożego. Zapisały się w mojej pamięci szczególnie dwa: spotkanie 21 stycznia 2010 roku dlatego, że gościliśmy wówczas po raz pierwszy księdza biskupa Wojciecha Polaka, który został mianowany Delegatem Konferencji Episkopatu Polski ds.

Polonii i Polaków za granicą, jak również mieliśmy zaszczyt powitać nowego Rektora Polskiej Misji Katolickiej – ks. prałata Stefana Wylężka oraz pożegnać ustępującego rektora ks. prałata Tadeusza Kuklę. Z tym związane jest (dla mnie) historyczne zdjęcie, na którym utrwalono obecność dwóch rektorów i biskupa (na stronie 40 artykuł z gazety, który dotyczy tego wydarzenia). Drugie spotkanie opłatkowe miało miejsce ostatnio 12 stycznia 2017 roku. Mieliśmy radość gościć nowego ambasadora RP w Londynie pana Arkadego Rzegockiego, radcę ministra pana Dariusza Łaskę wraz z żoną Wandą, konsula generalnego pana Krzysztofa Grzelczyka z Małżonką. Uczestniczyło w nim wielu księży i osób wspierających IPAK. Przy tej okazji odbył się również „mini koncert” kołęd przy akompaniamencie na harmonii Ryszarda Bielickiego; po raz pierwszy wystąpił młody Jakub Gawrysiak (dobrze zapowiadający się bas), za którego trzymamy kciuki, aby nie zmarnował talentu. Wiersze recytowała Alicja Krivicky.

IPAK stara się być reprezentowany na różnych uroczystościach organizowanych przez inne organizacje. Zapraszamy jesteście do ambasady RP na ciekawe spotkania, prelekcje i opłatki. Relacje nasze z ambasadą są życzliwe i owocne. Ponadto współpracujemy z wieloma organizacjami społecznymi i kulturalnymi. Do naszego kalendarium od początku istnienia IPAK-u wpisane są na stałe Zjazdy Katolickie, Konferencje Apostolstwa Świeckich i pielgrzymki do Sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Aylesford, składanie kwiatów pod pomnikiem katyńskim. Przy tym wszystkim nie zapominamy o odnowie naszej wiary i organizujemy rekolekcje „ipakowskie”, które ostatnio odbyły się od 24 do 26 marca 2017 roku w Szkocji w miejscowości Largs położonej nad Atlantykiem w odległości 40 minut samochodem od Glasgow. W pamięci naszej pozostał obraz Jezusa ukrzyżowanego Salvadora Dali z muzeum w Glasgow, w duszy – odnowiona

wiara, w sercach – Msza święta sprawowana przez rektora PMK w Szkocji ks. Mariana Łękawę oraz jego kazanie, w myślach – niezapomniane widoki Szkocji z piękną pogodą, w rękach – butelka szkockiej whisky (odwiedziliśmy przy okazji jedną destylarnię).

Trudno jest opisać nasze wszystkie wydarzenia z siedemdziesięciu lat, było ich wiele i wiele osób pozostawiło nam cząstkę siebie. Przychodzi na pamięć natchniona Księga Koheleta i jej słowa: „Wszystko ma swój czas i jest wyznaczona godzina na

Rekolekcje w Szkocji, marzec 2017

wszystkie sprawy pod niebem” (3,1). I na mnie też przyszedł czas, aby podziękować wszystkim osobom, z którymi tak blisko przez 24 lata współpracowałam i którym jestem wdzięczna. Zachowam pamięć o Was na długie lata, bo przecież to przy Was wzrastała moja wiara, rodziła się chęć służenia innym, a przy Waszej pomocy mogłam co nieco w tym zakresie zrobić. Wszystkie te osoby wniosły bardzo wiele w życie naszej organizacji, zwłaszcza swoją wiedzą, autorytetem i zaangażowaniem. Moje kontakty z wieloma osobami przeszły z płaszczyzny „ipakowskiej” na bardziej prywatną i jestem im naprawdę za to wdzięczna.

I tak szczególnie dziękuję Krysi Mochlińskiej (ówczesnej prezes), która mnie „złowiła” do IPAK-u, Zenonowi Handzłowi (obecnemu prezesowi) za jego cierpliwość i wyrozumienie, dr Gosi Sawistowskiej (naszej seniorce) za jej troskliwość o mnie, Basi Flis (naszej sekretarce) za jej serdeczną pomoc, Marysi Hencel za jej życzliwość i organizację bufetów z różnych okazji oraz całemu obecnemu Zarządowi i Radzie IPAK-u: dr Włodzimierzowi Mier-Jędrzejewiczowi, Jackowi Bernasińskiemu, Krzysztofowi Łodzińskiemu, a także Parafialnym Oddziałom IPAK, nowym członkom Zarządu: Basi Skalbania, Judycie Braun, Hani Cieniawskiej, którym życzę radości, zadowolenia i entuzjazmu w tym wszystkim, co będą robiły dla Instytutu.

Niech mi wolno będzie również serdecznie podziękować obecnemu Delegatowi ds. Polonii i Polaków – J.E. biskupowi Wiesławowi Lechowiczowi, obecnemu rektorowi Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii – ks. prałatowi Stefanowi Wyleżkowi za życzliwość i pomoc w wielu przedsięwzięciach, jak również naszemu asystentowi kościelnemu – ks. prałatowi Władysławowi Wyszowadzkiemu za jego współpracę w różnych akcjach, księdzu Marianowi Łękawie – rektorowi PMK w Szkocji za dar słowa i życzliwość, ks. Krzysztofowi Tyliszczakowi – kanclerzowi Polskiej Misji, który zawsze w sytuacjach „awaryjnych” przychodził nam z pomocą.

Kieruję ponadto podziękowania Ambasadzie RP w Londynie za wsparcie i życzliwość, zwłaszcza tym, którzy byli: konsulowi generalnemu Ireneuszowi Truszkowskiemu i jego żonie Annie, konsulowi Tomaszowi Stachurskiemu, jak i obecnej pani

konsul Inez Czajczyńskiej-Da’Costa, panu ministrowi Dariuszowi Łasce i jego żonie pani Wandzie, panu konsulowi generalnemu Krzysztofowi Grzelczykowi i jego Małżonce oraz wielu, wielu innym osobom.

Bez komentarza

Osobne podziękowanie składam tym, którzy przyszedli nam z pomocą w realizacji naszego cyklu „Spotkań z Janem Pawłem II”: profesorowi Arturowi Andrzejukowi i jego żonie doktor Izabeli oraz prof. Krzysztofowi Pilarczykowi i jego żonie dr Jadwidze. Dziękuję za Waszą życzliwą pomoc i wiedzę, którą się z nami dzieliliście.

Dziękuję tym wszystkim, którzy uprzyjemniali nam czas na naszych spotkaniach opłatkowych, rocznicach, wieczorkach muzyką, śpiewem, tańcem i wierszami: Ryszardowi Bielickiemu, Przemysławowi Salamońskiemu, Magdalenie Wór, Alicji Krivicky, Jakubowi Gawrysiakowi, Wojciechowi Piekarskiemu, Damianowi Falkowskiemu, Simonowi Wagland i wielu innym osobom.

Obejmuję moją wdzięcznością Basię i Filipa Trzebiatowskich oraz Grażynę Kunysz, na których pomoc zawsze mogłam liczyć nie tylko w sprawach osobistych, ale głównie dotyczących spraw Instytutu.

Dziękuję z całego serca Piotrowi Markiewiczowi za pomoc w realizowaniu naszych plakatów, zaproszeń, etc. oraz za składanie niniejszej broszurki, bez jego pomocy nie ujrzałyby ona światła dziennego.

Niech wszystkim Wam chóry anielskie wyśpiewują moją wdzięczność po wsze czasy!

ZDJĘCIA ARCHIWALNE I MATERIAŁY PRASOWE

Presenting the Concert

 Polish Institute of Catholic Action in Great Britain

 Polish University Abroad

Organizing Committee

Grażyna Bielecki - IPAK
 Maria Dowgiel - PUNO
 Prof. Wojciech Falkowski - PUNO
 Zenon Handzel - IPAK
 Małgorzata Sawistowska - IPAK

Artistic Director
 Richard Bielicki

With grateful Thanks to our Sponsors

 M. B. GRABOWSKI FUND

 POLISH CULTURAL INSTITUTE

 VERITAS FOUNDATION PUBLICATION CENTRE

 Z. HANDZEL & B. P. BANCE

We greatly appreciate Damian Falkowski's generosity in playing gratuitously

FRYDERYK CHOPIN (1810 - 1849)

200th ANNIVERSARY CONCERT

HONORARY COMMITTEE

Late Ryszard Kaczorowski - the last Polish President in Exile
 Ambassador Madame Barbara Tuge - Erecińska
 Cardinal Jozef Glemp
 Princess Renata Sapieha
 Halina Fitzclarence Countess of Munster
 Lady Camilla Panufnik
 Lady Doris Butterworth
 Count Adam Zamoyski
 Prof. Jack Lohman

POSK - THEATRE
 SATURDAY 15 MAY 2010 at 7.30 pm

We dedicate this concert to the memory of victims, who died so tragically in the air crash over Smolensk on 10 April 2010; amongst them President Ryszard Kaczorowski and Father Bronisław Gostomski

PROGRAMME

Pianoforte Solo – Richard Bielicki

- Polonaise in G minor (*Polonez g-moll*) (1817)
 Mazurka in B flat major, op. 7. No. 1 (*Mazurek B-dur*) (1830)
 Nocturne in C sharp minor, op. Posth. (*Nokturn cis-moll*) (1830)

4 Chopin Songs – Magdalena Wór (*Mezzo-soprano*), Richard Bielicki (*piano accompaniment*)

- The Wish (*Życzenie*) op. 74. No. 1 (1829) Words S. Witwicki
 Spring (*Wiosna*) op. 74. No. 2 (1838) Words S. Witwicki
 The Sad River (*Smutna rzeka*) op. 74. No. 3 (1831) Words S. Witwicki
 Drinking Song (*Hulanka*) op. 74. No. 4 (1830) Words S. Witwicki

Pianoforte Solo – Richard Bielicki

- Nocturne in D flat major (*Nokturn Des-dur*) op. 27 No. 2 (1835)
 Ballad No. 2 in F major (*Ballada F-dur*) op. 38 No. 2 (1836-39)

5 Chopin Songs – Magdalena Wór, Richard Bielicki

- Lithuanian Song (*Piosenka Litewska*) op. 74 No. 16 (1831) Words L.Osiński
 The Warrior (*Wojak*) op. 74 No. 10 (1830) Words S. Witwicki
 Leaves Are Falling (*Lecą Liście z drzewa*) op. 74 No. 17 (1836) Words W. Pol
 Out of My Sight (*Precz z moich oczu*) op. 74 No. 6 (1830) Words A. Mickiewicz
 My Darling (*Moja Pieszczotka*) op. 74 No. 12 (1837) Words A. Mickiewicz

Pianoforte Solo – Richard Bielicki

- Scherzo No. 3 in C sharp minor (*Scherzo cis-moll*) No. 3 (1836-39)
 INTERVAL 30 Minutes

- Piano Trio in G minor, op. 8 (1828-9) Damian Falkowski - Violin
 II. Scherzo: Con moto, ma non troppo Simon Wagland - Violoncello
 III. Adagio sostenuto Richard Bielicki - Pianoforte

4 Chopin Songs – Magdalena Wór, Richard Bielicki

- There Where She Loves (*Gdzie lubi*) op. 74. No. 5 (1829) Words S. Witwicki
 The Messenger (*Poseł*) op. 74. No. 7 (1830) Words S. Witwicki
 Double Ending (*Dwojaki koniec*) op. 74. No.11 (1845) Words B. Zaleski
 The Bridegroom (*Narzeczony*) op. 74. No.15 (1831) Words B. Zaleski

Pianoforte Solo - Richard Bielicki

- Etude in C sharp minor (*Etiuda cis-moll*) op. 25. No. 7 (1836)
 Barcarolle in F sharp major (*Barkarola fis-dur*) op. 60. (1846)

4 Chopin Songs – Magdalena Wór

- The Ring (*Pierścierci*) op. 74 No.14 (1836) Words S. Witwicki
 Spells (*Czary*) (1830) Words S. Witwicki
 There is No Need (*Nie ma czego trzeba*) op. 74 No.13 (1845) Words B. Zaleski
 Handsome Lad (*Śliczny chłopiec*) op. 74 No. 8 (1841) Words B. Zaleski

Magdalena Wór *Mezzo-Soprano*

Born in Poland and moved to the United States in 1991. Received Bachelor and Master degrees in Vocal Performance from Georgia State University. She is a student of Magdalena Moulson-Falewicz. Outright Winner of Marcella Sembrich and Heinz Rehfuss Vocal Competitions. National Finalist of Metropolitan Opera Competition, Winner of Mozart Society of Atlanta Competition. Alumna of programs: San Francisco Opera's Merola Summer Opera; Chautauqua Music Institution's Marlena Malas Voice; St. Louis Opera Theatre's Gerdine Young Artist; and Washington National Opera Domingo-Carrfritz Young Artist.

Richard Andrew Bielicki *Pianoforte*

Was born in London and is a graduate of the Royal Academy of Music in London. He is acknowledged as a distinguished exponent of Chopin's piano music. Recipient of numerous prizes, awards and gold medals for performances as well as for his own compositions. Richard has performed for many distinguished audiences, including Pope John Paul II, members of the Royal Family, various heads of state, politicians and diplomats. He is currently working on a musical handbook of Chopin's works, provisionally entitled: „Chopin – The Visionary”.

Simon Wagland *Violoncello*

Studied with Michael Hurwitz at Trinity College of Music and continued his postgraduate studies with Christopher Bunting and Derek Avis. He has worked with D'Oyly Carte Opera, Carl Rosa Opera, Moscow City Ballet, Belmont Ensemble, Royal Philharmonic Orchestra and Virtuosi of London. Was the principal cello for Claridges Salon Orchestra. At present: Principal cello with The Ritz Salon Orchestra.

Damian Falkowski *Violin*

Obtained Bachelor and Master of Music degrees from the Juilliard School in New York. At 17 Damian was playing with the London Symphony Orchestra and a year later with the Academy of St. Martin in the Fields. Next 15 years were spent on combining orchestral playing, chamber music, solo appearances and conducting.

In 1992 his conducting of a CD of English String Music received critical acclaim, e.g. from Gramophone Magazine: „Falkowski shows that he is very much his own man...in Elgar's introduction and Allegro the work's ebb and flow is beautifully caught in an attractively spacious and flexible performance...Falkowski conducts watchfully and sensitively...”

In 1994 Damian qualified as a barrister and now combines music with the practice of law in the fields of property and commercial law. In 2006 his legal textbook on Anti-Social behaviour was published by Jordans. Damian is a Bencher of the Honourable Society of Gray's Inn.

Po lewej

Pani mecenas Halina Szydełko – Prezes Krajowej Akcji Katolickiej otrzymuje order IPAK-u z okazji 65-lecia naszej organizacji, który wręcza Grażyna Bielecki, obok Zbigniew Trybuła, członek zarządu KIAK

Po prawej

publiczność na koncercie chopinowskim: od prawej strony: Halina Fitzclarence Countess of Munster, Karolina Kaczorowska – wdowa po prezydencie, ks. Teodor Bartnik, stoi Jakub Zaborowski – konsul RP d.s. Polonii i Polaków, obok jego żona, powyżej ks. Bartnika Aleksandra Bielicka

Po lewej

Artyści: od lewej Damian Falkowski, Simon Wagland, Ryszard Bielicki, Magdalena Wór, kwiaty wręcza Grażyna Bielecki

Maraton chopinowski

Wielkość Chopina polega na tym, że jakkolwiek byłby prosty, nigdy nie jest pospolity, a najbardziej skomplikowane utwory, nie są nadmiernie wyszukane – powiedział Zenon Handzel prezes Instytutu Polskiej Akcji Katolickiej witając publiczność na koncercie muzyki Fryderyka Chopina.

Wydarzenie to przygotowywano od początku tego roku. Koncert miał być uczłą dla miłośników twórczości naszego największego kompozytora i w istocie nią był. Uczłą obfitą, trwająca z przerwą na lampkę wina prawie trzy i pół godziny. W programie znalazło się blisko 30 utworów, w tym 17 pieśni. Radosny charakter koncertu musiał jednak ustąpić miejsca smutkowi związanemu z katastrofą pod Smoleńskiem. Z tej racji poświęcony został tragicznie zmarłym 10 kwietnia - Prezydentowi Ryszardowi Kaczorowskiemu i Księdzu Prałatowi Ryszardowi Gostomskiemu. Prezydent był przewodniczącym Honorowego Komitetu Koncertu.

Na scenie ustawiono puste krzesło i stolik pokryty biało-czerwonymi kwiatami. Gorącymi brawami powitała widownia wdowę po Prezydencie, panią Karolinę Kaczorowską. Wieczór rozpoczął aktor Jacek Jezierzański, który odczytał wiersz swojego autorstwa pt. „Tej wiadomości nam nie przynosi...”. Utwór napisany po katastrofie był wcześniej opublikowany w Tygodniku Polskim.

Witając publiczność prezes Instytutu Polskiej Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii Zenon Handzel powiedział: - Wielkość Chopina polega na tym, że jakkolwiek byłby prosty, nigdy nie jest pospolity, a najbardziej skomplikowane utwory, nie są nadmiernie wyszukane. Sercem Polak, a talentem obywatel świata. W jego utworach słysząc Polskę.

Mówca zauważył także, że w czasach zaborów zabraniano czytania Mickiewicza, Słowackiego, Krasińskiego, ale można było słuchać Chopina. Tymczasem, to właśnie w jego utworach nietrudno odnaleźć wszystko, co dla zaborców było wówczas tak niebezpieczne; barwne kontusze, krakowskie rogatywki, szlacheckie szable i chłopskie kosy. Krzyże cmentarne i wiejskie kościółki, ciche modlitwy, ból niewoli i przekleństwo tyranów. - Gdyby zaborca wyczytał te treści z mazurków i polonezów, los tej muzyki byłby przesądzony – dodał prezes Handzel. Powiedział również, że muzyka Chopina pozwala nam wracać myślami i sercem do Ojczyzny. Jest częścią Polski dla tych którzy tęsknią. Tak jak sam kompozytor, dlatego w jego utworach pobrzmiwa nie Paryż, ale daleka Ojczyzna.

Mazurki, polonezy, a także nokturny, etiudy, ballady oraz pieśni wypełniły więc w miniona sobotę Salę Teatralną POSK-u za sprawą pianisty Ryszarda Andrzeja Bielickiego, skrzypka Damiana Falkowskiego, wiolonczelisty Simona Waglanda oraz sopranistki Magdaleny Wór. Śpiewaczka wykształcona na Uniwersytecie Stanowym Georgia i koncertująca w USA i wielu krajach europejskich zachwyciła swoimi interpretacjami nawet bywalców największych sal koncertowych. Ryszard Andrzej Bielicki już wielokrotnie udowodnił, że gra Chopina jak niewielu polskich pianistów w Londynie i tym razem także nie zawiodł słuchaczy. Damian Falkowski i Simon Wagland wnieśli „smyczkowe klimaty” na wysokim poziomie.

Wśród wielu wydarzeń z okazji 200-setnej rocznicy urodzin Fryderyka Chopina, to z pewnością zostanie odnotowane jako jedno z najbardziej udanych. Koncert zorganizowany został przez Instytut Polskiej Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii oraz Polski Uniwersytet na Obczyźnie przy wsparciu M. B. Grabowski Fund, Instytutu Kultury Polskiej, Fundacji Veritas oraz Z. Handzel & B. P. Bance. Tygodnik dziękuje za życzliwość i współpracę pani Grażynie Bieleckiej.

Tekst i zdjęcia: Robert Małolepszy

Więcej zdjęć z koncertu i foyer na naszej stronie: www.tygodnikpolski.co.uk w zakładce FOTO GALERIA.

IPAK – służyć bezinteresownie

Dobiega końca czas opłatkowych spotkań w polskich instytucjach i organizacjach w Londynie. Jednym z ostatnich był opłatek Instytutu Polskiej Akcji Katolickiej, popularnie zwanego IPAK.

Uroczystość zaszczylił udziałem delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. duszpasterstwa emigracji i przewodniczący Komisji ds. Polonii i Polaków za granicą ksiądz biskup Wojciech Polak, biskup pomocniczy Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Obecni byli też, między innymi kończący swoją posługę Rektora Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii ks. prałat Tadeusz Kukła oraz jego następcą ks. prałat Stefan Wylęzek – wieloletni dyrektor Fundacji im. Jana Pawła II. Witając gości prezes IPAK-u Zenon Handzel przypomniał o trwającym właśnie roku duszpasterskim i zadaniach Instytutu: - Angażujemy się w sprawy Kościoła, staramy się być dla innych. Ukazywać te wymiary życia o których często zapomina się, czyli bezinteresowność i służbę.

Biskup Polak powiedział: - Wsłuchujemy się w wołanie Kościoła: „Bądźcie świadkami miłości”, ale musimy pamiętać, że świadkiem miłości może być ten, kto tej miłości doświadczył. Ten który jest kochany całkowicie za darmo, do końca. Kochany przez Tego, który jest samą Miłością, przez Boga.

Akcję Katolicką zainicjował papież Pius X na początku XX wieku dla rozwinięcia aktywności apostołstwa świeckich. Przed wojną Akcja liczyła w Polsce ok. 750 tysięcy członków. Po 1945 roku nie została jednak reaktywowana z powodu wrogości komunistycznych władz. Odrodziła się dopiero w 1993 roku po apelu Papieża Jana Pawła II. Tymczasem na ziemi brytyjskiej polskie Akcje Katolickie działały od roku 1943, głównie w środowiskach żołnierskich. W 1947 roku ustanowiony został Instytut Polskiej Akcji Katolickiej

„Na przestrzeni lat do głównych osiągnięć IPAK-u

należało pobudzenie i szerzenie idei apostołstwa świeckich wśród Polaków w Wielkiej Brytanii, które dokonywało się na trzech płaszczyznach: rodziny, parafii i więzi międzyparafialnej. Do osiągnięć należy także zintegrowanie polskiej emigracji, która tak często była podzielona. IPAK odegrał także doniosłą rolę w życiu międzynarodowym. Jednym z głównych jego zadań było włączenie polskich organizacji kościelnych na emigracji w działalność międzynarodową. Warto tu wspomnieć, że jednym z wielkich osiągnięć Instytutu są transmitowane przez Telewizję Polonia niedzielne Msze św., co jest zasługą byłej prezes IPAK-u, p. Krystyny Mochlińskiej.” - pisała o Instytucie Danuta Mytko w „Gazecie Niedzielnej”.

Dziś IPAK jest organizatorem sympozjów, konferencji i odczytów o tematyce religijnej i społecznej. Sekretarz generalny Instytutu Grażyna Bielecka poinformowała nas, że na maj zaplanowano organizację koncertu z okazji setnej rocznicy urodzin Fryderyka Chopina, a już niebawem IPAK zaprosi polską społeczność w Londynie na spotkanie z księdzem prałatem Marianem Łękową SAC, Rektorem Polskiej Misji Katolickiej w Szkocji, autorem znakomitej książki „Ze szkockiego poletka”. Odbędzie się także tradycyjna pielgrzymka do Aylesford i inne stałe wydarzenia firmowane przez IPAK.

(ram)

Zdjęcia: Robert Małolepszy

1. Opłatkowa radość. Od lewej: ks. Tadeusz Kukła, wiceprezes IPAK dr Włodzimierz Mier-Jędrzejowicz, prezes Veritasu Wojciech Płazak, dziennikarka Justyna Daniluk, ks. Stefan Wylęzek, Grażyna Bielecka, Olgierd Lalko – prezes POSK-u.
2. Życzenia składają sobie prezes Zenon Handzel i ks. biskup Wojciech Polak.
3. Wiceprezes POSK-u Artur Rynkiewicz (z lewej) i Olgierd Lalko przy opłatku.

INSTYTUT POLSKI AKCJI KATOLICKIEJ

W WIELKIEJ BRYTANII

POLISH INSTITUTE OF CATHOLIC ACTION
IN GREAT BRITAIN

L'INSTITUT POLONAIS DE L'ACTION CATHOLIQUE
EN GRANDE BRETAGNE

238-246 King Street, LONDON, W6 0RF, England.
Tel. / Fax (020) 8563 0206

05.02.2011

Jego Eminencja
Ksiądz Arcybiskup SZCZEPAN WESOŁY
Kościół Św. Stanisława w Rzymie
Via delle Botteghe Oscure 15
00186 ROMA

Eminencjo,
Umiłowany Księżu Arcybiskupie

Polska Misja Katolicka w Anglii i Walii oraz Instytut Polski Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii składa **Eminencji** wyrazy głębokiej wdzięczności za troskliwą, wieloletnią i stałą opiekę nad nami.

Niech ten „**Dar Serca**” w postaci medalu, będzie wyrazem zyczliwości i pamięci Polonii zamieszkałej w Wielkiej Brytanii.

Dziękujemy i zapewniamy o modlitwie, życząc **Drogiemu Księdzu Arcybiskupowi Szczepanowi**

PLURIMOS ANNOS !!!

Ks. Prałat Stefan Wylęzek

Zenon Handzel

Rektor PMK w Anglii i Walii

Prezes IPAK w Wielkiej Brytanii

Grażyna Bielecka
Sekretarz Generalny IPAK-u

Part of Polish Benevolent Fund • Registered Charity No. 213673

Spotkania Opłatkowe

W czwartek 12 stycznia członkowie, przyjaciele i sympatycy Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej zgromadzili się wokół ołtarza w kościele Matki Boskiej Częstochowskiej na Devonii. Podczas koncelebrowanej mszy św. której przewodniczył ks. rektor Stefan Wylężek, modliliśmy się w intencji działalności Instytutu, jego obecnych członków oraz tych, którzy odeszli na wieczną wartę, a przez wiele służyli Instytutowi poświęcając swój czas i energię hasłom organizacji.

Po mszy św. zebraliśmy się na sali pod kościołem aby, w atmosferze sympatii i przyjaźni, łączyć się opłatkiem i składać sobie świąteczne życzenia. Prezes Instytutu Zenon Handzel przywitał wszystkich zebranych, dziękując im za przybycie i uświetnienie swoją obecnością spotkania opłatkowego. Specjalnie serdecznie przywitał ambasadora Arkadiusza Rzegockiego, radcę ministra Dariusza Łaskę, zastępcę ambasadora z małżonką i konsula generalnego Krzysztofa Grzelczyka z małżonką, która zaledwie parę tygodni wcześniej dołączyła do męża w Anglii i dopiero poznaje środowisko polskie w Londynie. Duchowieństwo reprezentowali ksiądz rektor, asystent kościelny Instytutu ksiądz prałat Władysław Wyszowadzki oraz księży z parafii na Putney, w Sheffield, Redditch i Swindon.

Ksiądz asystent odmówił modlitwę i pobłogosławił opłatki i zebrani zaczęli składać sobie życzenia. Trochę to trwało, bo było nas dużo! No a potem rozpoczęło się wspólne kolędowanie. Kolędy, grane na akordeonie przez devonijnego organizatora, wspaniałego muzyka Ryszarda Bielickiego, przeplatane były poezją czytaną przez panią Alicję Krivicky. Usłyszeliśmy wiersze księdza Jana Twardowskiego, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, ojca Franciszka Czanowskiego i Cypriana Norwida. Poezja ta wprowadziła nas w nastrój świąteczny, więc z radością śpiewaliśmy nasze piękne, polskie kolędy.

A potem spotkała nas wielka niespodzianka. Do fortepianu zasiadł bardzo młody człowiek, 17-letni Jakub Gawry-

siak i nagle, prawie gdzieś spod ziemi, odezwał się solowy bas śpiewający kolędę 'Nie było miejsca dla Ciebie'. Trudno było uwierzyć, że te dojrzałe basowe tony pochodzą z piersi tak młodego człowieka. A jednak tak właśnie było. Kuba – bo tak go na Devonii nazywamy – śpiewa, akompaniując sobie na pianinie. Ma na prawdę piękny głos i niesamowity talent muzyczny. Urodzony w Polsce, od kilku zaledwie lat przebywa w Anglii, chodzi do szkoły jezuickiej w północnym Londynie i przygotowuje się do dużej matury. Muzyka, to jego pasja. Gra, bo kocha

ówczesnej i obecnej sekretarki IPAKu! Na pewno informacja ta sprawiła jej wielką przyjemność, tym bardziej, iż to ona była odpowiedzialna za przygotowanie programu artystycznego na obecne spotkanie!

Po tej uczcie duchowej nastąpiła prawdziwa agapa przygotowana przez członków zarządu IPAKu. Przy smacznym posiłku długo dyskutowano nad problemami świata i z żalem opuszczano gościnne progi Devonii.

Aleksandra Podhorodecka

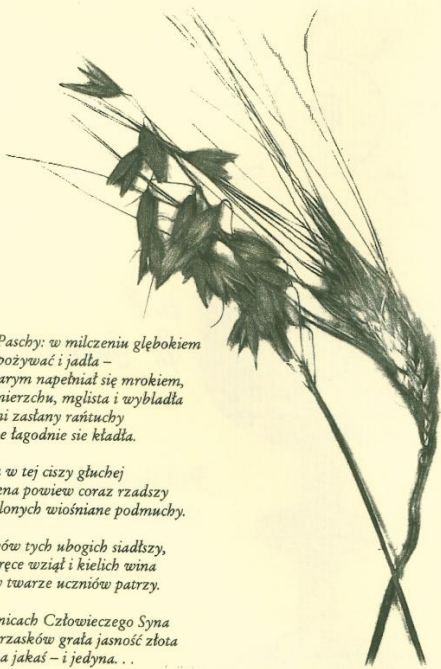

... Instytutu Polskiej Akcji Katolickiej

muzykę; jest samoukiem i planuje karierę muzyczną, ale na razie koncentruje się na przedmiotach szkolnych i ma nadzieję rozpocząć studia muzyczne po zdaniu ALs w angielskiej szkole. Podejrzewam, że czeka go wspaniała kariera i że jeszcze usłyszymy o tym młodym człowieku. Na opłatkach zaśpiewał jeszcze dwie dalsze kolędy: „Witaj gwiazdo złota” i „Cicha noc nad Palestyną” a zakończył swój krótki występ arią „Ten zegar stary” z opery Moniuszki „Straszny Dwór”. Występ jego został przyjęty głośniejszymi oklaskami. Szkoda, że nie było czasu na partie bisowe!

Część artystyczną zakończył pan Dariusz Łaska, który krótko i bardzo ciekawie przedstawił tradycję opłatków i Jasełek. Zakończył swoje wystąpienie informacją, iż materiał do swej prelekcji zdobył ze starego numeru „Czynu”, pisma IPAKowskiego, pióra Grażyny Bieleckiej

*Był wieczer Paschy: w milczeniu głębokim
Siedli napoju pożywać i jadła –
Wieczernik szarym napełniał się mrokiem,
Pół-jasność zmierzchu, mglista i wybladła
Na stół białymi zastany ranituchy
I na ich twarze łagodnie się kładła.*

*I cisza była; a w tej ciszy głuchej
Przez kratę okna powiew coraz zdyszany
Gnał z pól zielonych wiosniane podmuchy.*

*Pośród rybitwów tych ubogich siadłszy,
Chleb w obie ręce wziął i kielich wina
I zadumany w twarze uczniów patrzy.*

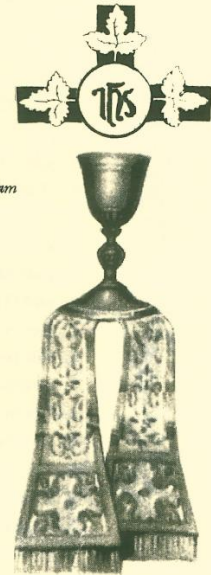
*A w tych źrenicach Człowieczego Syna
Mistycznych brząsków grała jasność złota
I myśl ogromna jakaś – i jedyna...*

*Z ich oczu – serca patrzyła prostota:
Pierwsi pić mieli z Kielicha Miłości,
Pierwsi pożywać mieli Chleb Żywota,
Iż byli, jako ptaki leśne – proszą.*

L. Rydel, Był wieczer Paschy

*Msza Święta
Koncelebrowana pod przewodnictwem
JEKs. Abp SZCZEPANA WESOŁEGO
przy współudziale wszystkich obecnych KAPŁANÓW*

- Ks. prob. Grzegorz Aleksandrowicz, Ipswich
Ks. prob. Teodor Bartnik, Trowbridge
Ks. prob. Kazimierz Bidziński, Cambridge
Ks. prob. Andrzej Budzyński, Northampton
Ks. wik. Bogdan Cisek, Nottingham
Ks. admin. Grzegorz Czaja, Putney
Ks. admin. Ludwik Czyż, Devonian Road
Ks. prob. Antoni Dębski, dziekan, Brockley-Lewisham
Ks. prob. Gerard Domański, Slough
Ks. wik. Stanisław Drozdowski, Ealing
Ks. prob. Walerian Gajewski, Crystal Palace-Croydon
Ks. prob. Jan Marek Góra, Godalming
Ks. prob. Kazimierz Grzymała, Ealing
Ks. Józef Gula, PhD, Putney
Ks. kanonik Franciszek Janczy, Bielsko-Biała
Ks. Andrzej Janicki, Henley-on-Thames
Ks. prob. Jerzy Januskiewicz, Reading
Ks. prob. Ryszard Juszcak, dziekan, Hammersmith
Ks. wik. Remigiusz Kalski, Willsden Green
Ks. prob. Antoni Kapuściński, Nottingham
Ks. prob. Aleksander Karpiński, Hereford
Ks. prob. Leon Kołodziejcki, Wolverhampton
Ks. wik. Krzysztof Kościółek, Manchester
Ks. prob. Witold Królikowski, Willsden Green

- Ks. wik. Dariusz Kuwaczka, Devonian
Ks. prob. Józef Matysik, Leeds
Ks. Jarosław Mierzejewski, Elk
Ks. prowincjał Czesław Osika, Manchester
Ks. kanonik Aleksander Ozóg, Croydon-Crystal Palace
Ks. kanonik Filip Piotrowski, Bielsko-Biała
Ks. wik. Edward Pondel, Wolverhampton
Ks. prałat Henryk Posłuszny, Londyn
Ks. prob. Ryszard Ptasieński, Bedford
Ks. admin. Wojciech Rożdżeński, Derby
Ks. prob. Edward Rytko, Pld. Walia
Ks. prob. Edward Sopala, Rochdale
Ks. prob. Edward Soska, Northwich
Ks. Tadeusz Sporny, Willsden
Ks. prob. Edward Stachurski, Halifax
Ks. infułat Stanisław Świerczyński, rector PMK, Devonian Road
Ks. prałat Janusz Tworek, Devonian Road
Ks. prob. Krzysztof Tyliczszak, Dunstable
Ks. prob. Stanisław Tylka, Melton Mowbray
Ks. wik. Jacek Wesołowski, Putney
Ks. prob. Roman Werner, Putney-Wimbledon
Ks. dyr. Jan Wojczyński, Dom Rezydentów, Manchester
Ks. prob. Józef Woźniak, Crewe
Ks. superior Tadeusz Wyszomierski, Henley-on-Thames
Ks. prob. Władysław Wyszowacki, Balham
Ks. Stanisław Wytrządek, Willsden Green
Ks. prob. Jan Ignacy Zaręba, Coventry
Ks. wik. Apolinary Zawistowski, Birmingham
Ks. prob. Andrzej Zuziak, Manchester

Zgłoszenia nadesłane do dnia 17 września 2000r.

Księża nieobecni, którzy nadesłali życzenia

- Ks. Jan Burdyszek, Laxton Hall
Ks. Władysław Duda, Henley on Thames
Ks. Bronisław Gostomski, Bradford
Ks. Grzegorz Januszczyński, Peterborough
Ks. Krzysztof Kawczyński, Balham
Ks. Sylwester Krupa, Newton Abbot
Ks. Tadeusz Kukla, Kensington Gate
Ks. Aleksander Makulski, Blackburn
Ks. Andrzej Marcak, Bolton
Ks. Stefan Orzeł, Swindon
Ks. Henryk Pilak, High Wycombe
Ks. Jan Przybysz, Henley on Thames
Ks. Andrzej Pyster, Sheffield
Diakon Czesław Pukacz,
Ks. Andrzej Szczepaniak, Scunthorpe
Ks. Olaf Marian Slepokura, Laxton Hall
Ks. Eugeniusz Trojnar, Huddersfield
Ks. Józef Wacławik, Gloucester
Ks. Zygfryd Zastocki, Birmingham

VII CYKL SPOTKAŃ Z **JANEM PAWŁEM II**

15 października 2016 o godz. 15:30

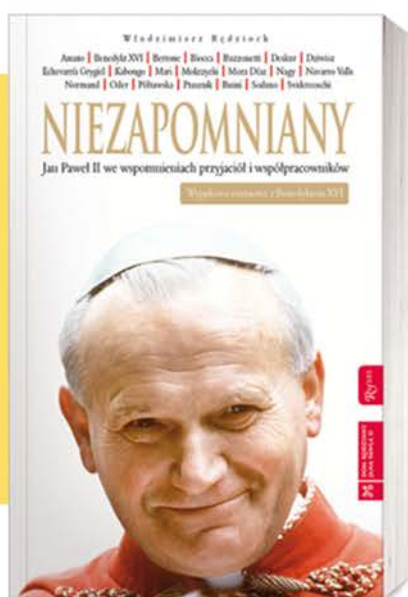
Par. p.w. Św. Andrzeja Boboli, Hammersmith, Londyn, W12 9JF

16 października 2016 o godz. 20.00

Par. MB Częstochowskiej, 2 Devonia Road, Londyn N1 8JJ

NIEZAPOMNIANY

Jan Paweł II we wspomnieniach przyjaciół i współpracowników

Papież emeryt Benedykt XVI / kard. Amato
kard. Bertone / Egildo Biocca / dr Buzzonetti / kard.
Deskur / kard. Dziwisz / bp Echevarria / prof. Grygiel
abp Kabongo / Arturo Mari / abp Mokrzycki / Mora Diaz
kard. Nagy / dr Navarro Valls / Normand / ks.prał. Oder
dr Półtawska / ks. prał. Ptasznik / kard. Ruini
kard. Sodano / Gian Franco Svideroschi

Możliwość kupienia książki!

Program

15:30 Kawa i herbata

16:00 Powitanie

Prezentacja prelegenta – ks. prałat Stefan Wylęzek – Rektor PMK

Prelekcja – **p. Włodzimierz Rędzioch** – autor książki

18:00 Msza święta

Przyjęcie i dyskusja, którą poprowadzi – **ks. prałat Stefan Wylęzek**

THE POLISH CATHOLIC MISSION
in England and Wales
POLSKA MISJA KATOLICKA
w Anglii i Walii

INSTYTUT POLSKI AKCJI KATOLICKIEJ
W WIELKIEJ BRYTANII
WWW.IPAKW.BU

Towarzystwo Przyjaciół Fundacji
Jana Pawła II
w Wielkiej Brytanii

KRYSZYNA MOCHLIŃSKA

Życie, które ocalał Bóg

Audycja u Jana Pawła II podczas pielgrzymki parafii pw. św. A. Boboli do Rzymu w 1998 r.

W Monte Giorgio, listopad 1945 r.

W „Tygodniu Polskim” z 28-30 kwietnia br., ukazał się zamieszczony przez rodzinę nekrolog śp. Ireny Joanny Janickiej. Nekrolog ten był jednocześnie rysem życia Zmarłej, którą na mszy św. żałobnej pod przewodnictwem ks. Marka Reczka, proboszcza parafii p.w. św. Andrzeja Boboli, żegnali najbliżsi, przedstawiciele Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej, przyjaciele i grono parafian. Modlitwą za Jej duszę pragnęli bowiem wyrazić wdzięczność zmarłej Irenie za to, że dzieliła z nimi swoje przemyślenia, swoją apostołską pracę, swoje życie. Życie, które rozpoczęło się 12 grudnia 1920 roku w Krakowie, w kochającej się rodzinie, w której była otoczona atmosferą chrześcijańskiej dobroci i miłości.

Ojciec Ireny, Józef, mgr farmacji i Jadwiga z domu Lrzykowska dbali o wychowanie i wykształcenie swoich córek, posyłając je do najlepszych szkół w Krakowie, a potem w Częstochowie, gdzie w 1939 r. Irena otrzymała świadectwo maturalne. Niestety, normalne życie z perspektywą pójścia na uniwersytet i wszystkie nadzieje na nadchodzącą przyszłość, radykalnie zmieniła wojna. Zaangażowana w ruch oporu, na zlecenie przywódców roznosiła ulotki informujące o działalności Podziemia. Została jednakże przez kogoś wydana. Na skutek tej nieprzewidzianej denuncjacji w lutym 1941 r. razem z siostrą Barbarą została przez gestapo aresztowana i oskarżona o konspirację.

Ponieważ podczas śledztwa nie przyznała się do „winy” i nie wydała współpracowników, więc okrutnie ją bito, zostawiając ciężkie ślady uderzeń i uszkodzony kręgosłup. Przewieziona do więziennego szpitala w Częstochowie, już we wrześniu 1941 r. została wysłana do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück. W dwa lata później, z dużą grupą współwięźniarek, przeniesiona została do Neu Rohlan w Sudetach, gdzie była zmuszana do wykonywania najcięższej pracy w fabryce porcelany i amunicji.

W tym samym czasie jej rodzice także zostali w Polsce aresztowani i Irena już nigdy ich nie widziała i nie miała z nimi kontaktu. Dowiedziała się znacznie później, że ojciec

zginął w obozie koncentracyjnym w Majdanku, a matka zmarła w Polsce wkrótce po wyzwoleniu.

W 1945 r. ewakuowano obóz Neu Rohlan. Jadąc wraz z innymi w nieznaną, Irena bez namysłu postanowiła nocą uciec z transportu. „Dezercja” udało się. Okazało się przy tym, że była już na terenie Niemiec zajęętym przez wojsko amerykańskie, gdzie szczęśliwym zbiegiem okoliczności w oswobodzonym ołagiu w Murnau odnalazła wujka, majora Witolda Grabiańskiego. Razem już przedostali się do Włoch. Tam, z ramienia Polskiego Czerwonego Krzyża pracowała jako zastępca kierownika w kantynie oficerskiej, najpierw w Monte Giorgio i Monte San Giusto, a następnie w San Benedetto del Tronto.

Do Wielkiej Brytanii przyjechała w 1946 r. Początki były dosyć trudne. Musiała ciężko pracować na życie. W dwa lata później wyszła za mąż za magistra prawa i podporucznika w stanie spoczynku w Armii Andersa Wojciecha Janickiego. Ich szczęśliwe, wspólne życie było krótkie. Wojciech zmarł nagle w 1952 r., a Irena została w bardzo trudnych warunkach z dwuletnią córeczką Anną.

Sytuacja materialna poprawiła się dopiero w 1962 r., gdy władze niemieckie przyznały jej dożywotnią rentę jako odszkodowanie za czteroletni pobyt w obozie koncentracyjnym, utratę zdrowia i pozbawienie możliwości podjęcia wyższych studiów.

W 1965 r. przychodzi nowe, trudne przeżycie. Nagle umiera jej córka, mając zaledwie 16 lat. Całkowicie załamana i pogrążona w rozpacz Irena, z pomocą łaski wiary przyjmuje ten ciężki cios, poddając się woli Bożej. Głęboko wierząca, rozumiała, że wiara, jak słusznie mówił ks. Prymas Wyszyński „to nie zabytek, to nie tradycja, nie obyczaj, ale skarb, to Boże światło, które rozszerza duszę, pozwala na zrozumienie życia i świata. Daje siłę wytrwania w krytycznych momentach życia”. Właśnie wtedy Irena doznała silnego pragnienia duchowego pogłębienia i intelektualnego wnikięcia w tajemnice nadprzyrodzone.

Dzięki ks. dr. Józefowi Kołodziejczykowi nawiązała kontakt z Polskim Katolickim Stowarzyszeniem Uniwersyteckim Veritas (PKSU), gdzie podjęła obowiązki sekretarki, a od 1969 r. zaczęła przygotowywać i wy-

głaszać referaty na comiesięcznych zebraniach, jak też organizować, ciesząc się dużą frekwencją, odczyty w Instytucie im. gen. Sikorskiego. Na jej zaproszenie prelegentami byli m. in.: Jerzy Turowicz, Jacek Woźniakowski, Stefan Sawicki. Poza wykładami, wielką zasługą Ireny było organizowanie wielkopostnych rekolekcji zamkniętych, na które zapraszała kapłanów głoszących nauki rekolekcyjne oraz dbała o liczny w nich udział osób świeckich.

W 1970 r. Irena weszła do Zarządu Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej, w którym pełniła funkcję sekretarza generalnego, a później wiceprezesa. Jej udział w przygotowaniu zjazdów, konferencji i spotkań był nieoceniony. A że miała łatwość pisania, jej artykuły drukowane były w „Gazecie Niedzielnej”, „Dzienniku Polskim i Dzienniku Żołnierza”, oraz w „Czynie Katolickim”. Nadal wygłaszała referaty, w których zawsze starała się przypominać słuchaczom, że Słowo Boga jest żywe i trwa wiecznie, a chrześcijaństwo jest na pewno źródłem radości.

Irena była bardzo rodzinna. Znała dobrze tradycję i historię swojej rodziny. Dlatego z ogromną radością przyjęła zaproszenie na uroczystość w Domu Matejki w Krakowie, gdzie 27 maja 2001 r. prezentowano odnaleziony po 108 latach portret jej prababki Marii Golichowskiej, siostry Jana Matejki, której córka, po mężu – Czapelka, była matką ojca Ireny, Józefa Czapelkiego, a więc jej ukochaną babunią. Poproszona o zabranie głosu, z racji powiązań rodzinnych, podzieliła się z zebranymi matejkowskimi i rodzinnymi wspomnieniami, do których dodała konieczność pielęgnowania kultury polskiej, także poza granicami Kraju.

Całokształt pracy śp. Ireny Janickiej doceniła Hierarchia Kościoła przyznając Jej: w lutym 1989 r. Papieski Order Pro Ecclesia et Pontifice, w styczniu 1995 r. Krzyż Zasługi Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii, w 2000 r. Medal Roku Jubileuszowego – za pracę dla parafii pw. św. Andrzeja Boboli, a w maju 2001 r. Order Świętego Sylwestra Papieża.

Irena Janicka na pewno pozostanie w pamięci wielu jako przykład dobrego człowieka, świadczącego swoją postawą o chrześcijańskich i polskich wartościach.

ZMARLI DZIAŁACZE IPAKU OD 2002 ROKU

Prof. dr Karolina LANCKOROŃSKA, zm. 25. 08. 2002

Współtwórczyni Polskiego Instytutu Historycznego w Rzymie, założycielka fundacji Lanckorońskich wspierająca polskich naukowców, oddana Polsce i Kościołowi, odznaczona Orderem św. Grzegorza Wielkiego z Gwiazdą

Ks. dr Paweł JASIŃSKI, zm. 23. 03. 2003

Duszpasterz i społecznik dla polskiej emigracji

Czesław BARDZIŃSKI, zm. 02. 04. 2003

Działacz społeczny i katolicki w Manchester, wierny uczestnik Zjazdów i Konferencji IPAK

Zbigniew FLESZAR, zm. 10. 06. 2003

Prezes Zarządu PBF, odznaczony Krzyżem Pro Ecclesia et Pontyfice za remont kościoła p.w. MB Częstochowskiej na Devonii i Złotym Krzyżem Zasługi PMK

Grzegorz KOSTUCH, zm. 17. 10. 2003

Zasłużony członek Polskiego Koła Katolickiego w Birmingham, zaangażowany w działalność parafii

Ks. Kazimierz GRZYMAŁA MIC, zm. 02. 11. 2003

Długoletni proboszcz na Ealingu wspierający IPAK

Janusz Maria GAŚIOREK, zm. 19. 11. 2003

Człowiek głębokiej wiary, zaangażowany w pracę PKSU Veritas, IPAK-u i parafii na Ealingu

Ks. inf. Stanisław MICHALSKI, zm. 20. 09. 2003

Sekretarz rzymskiego Ośrodka Duszpasterstwa Emigracji, człowiek wielkiego serca

Stanisława OBERLEITNER, zm. 15. 05. 2004

Działaczka społeczna w wielu organizacjach, stała uczestniczka Zjazdów i Konferencji IPAK

Olgerd Michał STEPAN, zm. 16. 12. 2004

Wieloletni prezes IPAK-u, wiceprezes i sekretarz generalny, wiceprzewodniczący Polskiej Rady Duszpasterskiej Europy Zachodniej. Odznaczony Komandorią Świętego Grzegorza Wielkiego

Andrzej JONSCHER, zm. 08. 02. 2005

Członek Zarządu IPAK-u, członek Polskiej Rady Duszpasterskiej Europy Zachodniej

Krystyna ZBIERAŃSKA, zm. 19. 06. 2005

Członek Zarządu IPAK-u, bardzo dbała o rozprowadzanie „Czynu Katolickiego”

Kazimierz DOBROCHŁOP, zm. 27. 09. 2005

Odnaczony wieloma medalami polskimi i brytyjskimi, długoletni kolporter „Czynu Katolickiego”

Wacław NETTER, zm. 07. 05. 2005

Publicysta i redaktor naczelny „Czynu Katolickiego”, Komandor Orderu Św. Sylwestra

Józef KOŁODZIEJSKI, zm. 10. 10. 2005

Był związany z polską parafią p.w. Jezusa Dobrego Pasterza w Bolton, bardzo aktywnie angażował się w życie religijne i społeczne, oddany sprawom Polski i Kościoła, otrzymał medal „Pro Ecclesia et Pontifice”

Ks. Jan TWARDOWSKI, zm. 18. 01. 2006

Jeden z popularniejszych polskich poetów XX wieku, przez ponad 50 lat był związany z kościołem Sióstr Wizytek na warszawskiej starówce, którego był rektorem

Józef Jan BEHNKE, zm. 23. 05. 2006

Długoletni powiernik PBF Polskiego Funduszu Dobroczynnego

Elżbieta HANDZEL, zm. 27. 08. 2007

Patriotka, wierna Kościołowi, wspomagała swoją dobroczynnością wiele organizacji, w tym IPAK, żona prezesa IPAK-u

Ryszard KACZOROWSKI, zm. 10. 04. 2010

Zginął w katastrofie pod Smoleńskiem, ostatni Prezydent na Uchodźstwie, działacz społeczny, patriota i człowiek wielkiej klasy

Ks. Bronisław GOSTOMSKI, zm. 10. 04. 2010

Zginął w katastrofie pod Smoleńskiem, proboszcz parafii p.w Andrzeja Boboli na Hammersmith, propagator IPAK-u

Kazimierz MOCHLIŃSKI, zm. 31. 08. 2011

Członek Zarządu IPAK-u i Polskiej Rady Duszpasterskiej Europy Zachodniej, był członkiem wielu stowarzyszeń polskich, odznaczony wieloma orderami, m. in. Komandorią Odrodzenia Polski, Złotym Medalem Prymasa Polski

Jan ŁUKASIEWICZ, zm. 17. 12. 2012

Członek Zarządu Instytutu, niezmordowany działacz na rzecz Kościoła i emigracji

Kardynał Józef GLEMP, zm. 23. 01. 2013

Prymas Polski, opiekun Duszpasterstwa Emigracji, zasłużony dla Kościoła, dla Polski i dla Polaków rozsianych po całym świecie

Zbigniew Wiktor KWIATEK, zm. 26. 02. 2014

Długoletni członek Zarządu IPAK-u, zasłużony działacz na rzecz Instytutu

Prof. Wojciech FALKOWSKI, zm. 09. 04. 2015

Człowiek wielkiej kultury, długoletni rektor PUNO i zasłużony działacz na rzecz kultury, nauki i IPAK-u

Piotr NOWAK, zm. 03. 03. 2014

Członek zarządu i redaktor „Czynu Katolickiego”

Andrzej LICHTAROWICZ, zm. 05. 01. 2015

Długoletni członek zarządu

Zdzisław WAŁASZEWSKI, zm. 19. 04. 2008

Redaktor naczelny „Gazety Niedzielnej”, członek Rady IPAK-u, wielki działacz społeczny na polu nauki i kultury

Celina TARNAWSKA-BUSZA

Felietonistka, pisała do „Gazety Niedzielnej”, działaczka polonijna, popierała gorąco IPAK

Stanisław JANKOWSKI, zm. 25. 05. 2017

Były Członek Rady Duszpasterskiej dla Europy Zachodniej, działacz katolicki w Birmingham

Roman SZYMAŃSKI, zm. 30. 05. 2017

Przez długie lata był przewodniczącym Komisji Rewizyjnej, zasłużony członek IPAK-u

Wieczny odpoczynek racz im dać, Panie.

SKŁAD ZARZĄDU I RADY IPAKU W 2017 ROKU

Zarząd IPAK

Prezes - Zenon Handzel

Sekretarz generalny - Grażyna Bielecki

Asystent kościelny - ks. prałat Władysław Wyszowadzki

Skarbnik - Lech Handzel-Bonavia

Wiceprezes - dr Włodzimierz Mier-Jędrzejowicz

Wiceprezes - Leszek Pawlik

Komisja Programowa - Jacek Bernasiński

Komisja Rodzin - Alina Lichtarowicz

Komisja Organizacyjna - Krzysztof Łodziński

Komisja Zagraniczna - dr Włodzimierz Mier-Jędrzejowicz

SUKOK - Krystyna Mochlińska

Sekretariat - Barbara Flis

Komisja rewizyjna

Przewodniczący - Andrzej Suchcitz

Członek - Ewa Papee-Ogrodzińska

Członek - Maria Stenzel

Rada IPAK

Jacek Bernasiński

Grażyna Bielecki

Barbara Bienias

Judyta Braun

Hanna Cieniawska

Lech Handzel-Bonavia

Izabella Honowska

Teresa Kaczmarczyk-Mamourt

Karolina Kaczorowska

Alicja Krivicky

Ewa Kryńska-Lichtarowicz

Janina Kwiatkowska

Bożena Laskiewicz

Włodzimierz Mier-Jędrzejowicz

Wacław Mańkowski

Krystyna Mochlińska

Michalina Nicpoń

Ewa Papee-Ogrodzińska

Leszek Pawlik

Aleksandra Podhorodecka

Artur Rynkiewicz

Wojciech Płazak

Małgorzata Sawistowska

Barbara Skalbania

Marysia Stenzel

Ewa Szymanska

Andrzej Suchcitz

Alina Lichtarowicz

Anna Sendra

Janina Tomaszewska

Izabella Trębicka

Krzysztof Łodziński

Marek Mendel

Eleonora Kwiatek

Wiesława Grząsko

Danuta Krawiec

Dorota Łysiak

Agnieszka Michalik

Maria Pasek

Julianna Szlosarek

Regina Wasiał-Taylor

Mirosław Wyszyński

CODZIENNA MODLITWA CZŁONKA AKCJI KATOLICKIEJ

Bądź uwielbiony Boże za łaskę chrztu świętego, dzięki której stałem się członkiem Twojego Mistycznego Ciała – Kościoła świętego.

Dziękuję Ci, Panie, za powołanie i umocnienie mnie do apostołstwa.

Dziękuję Ci, Boże, za obdarzenie mnie charyzmatem głoszenia Dobrej Nowiny współczesnemu człowiekowi w łączności z moim biskupem i proboszczem.

Przeżywam wielkość swego powołania, lecz uświadamiam sobie także słabość i kruchość moją. Dlatego proszę Cię, Boże, Stwórco i Królu Wszechświata, byś wspierał mnie w budowaniu Twojego Królestwa. Spraw, bym czynnie uczestniczył w życiu Twojego Kościoła i Ojczyzny.

Dodawaj mi siłę i mądrości, bym modlitwą i apostołską działalnością uświęcał moje życie osobiste i rodzinne, sferę pracy i wypoczynku, sektor kultury i życia publicznego. Ześlij, proszę, światło Ducha Świętego, bym Twoją pomocą wsparty mógł właściwie formować siebie i innych zgodnie z tradycją Kościoła Katolickiego.

Użycz mi tej łaski, abym uczestnicząc w Akcji Katolickiej był dyspozycyjnym, gotowym do wyrzeczeń, wiernym podjętym postanowieniom i wytrwałym w przeciwnościach.

Przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, Bóg przez wszystkie wieki wieków. Amen.

Matko Kościoła – módl się za nami.

Święty Wojciechu – módl się za nami.

Spis treści

Program uroczystości	2
Kard. Zenon Grocholewski Gratulacje	4
Ambasador RP Arkady Rzegocki Życzenia	5
Ks. bp Wiesław Lechowicz List gratulacyjny	6
Zenon Handzel Zakorzenieni w przeszłości z ufnością patrzymy w przyszłość	8
Ks. prałat Stefan Wylężek IPAK oczami Polskiej Misji Katolickiej w Anglii i Walii.....	11
Ks. prałat Władysław Wyszowadzki Asystenci Instytutu Polskiego Akcji Katolickiej	13
Prof. Artur Andrzejuk Moje spotkania i współpraca z Instytutem Polskim Akcji Katolickiej w Wielkiej Brytanii	18
Dr Jadwiga Pilarczyk i prof. Krzysztof Pilarczyk Naprzeciw nowym wyzwaniom	22
Dr Włodzimierz Mier-Jędrzejowicz 70 lat działalności Instytutu	24
Grażyna Bielecki Wszystko ma swój czas	28
Zdjęcia archiwalne i materiały prasowe	37
Krystyna Mochlińska Wspomnienie o śp. Irenie Janickiej	46
Zmarli działacze IPAK-u od roku 2002	47
Skład zarządu i rady IPAK-u w 2017 roku	50
Codzienna modlitwa członka Akcji Katolickiej	51